

POPIS PREBIVALSTVA TUDI PRI NAS

Po desetih letih bo ponovno popis prebivalstva in stanovanj od 1. do 15. aprila 1971.

S tem popisom bomo predvsem gotovili število prebivalcev in njihovo teritorialno porazdelitev, kar pomeni, da je treba ugotoviti število prebivalstva za Jugoslavijo kot celoto, kot tudi za republike oziroma avtonomne pokrajine, za občine in tako naprej. Ugotovljeni bodo tudi podatki, ki bodo omogočili razčlenitev socialno-ekonomskih in drugih struktur prebivalstva po vitalnih, fizičnih, prostorskih, migracijskih in drugih značilnostih. Zlasti pa mora

dati popis gradivo za proučevanje značilnosti delovne sile in sprememb, ki so v njej nastale v medpopisnem obdobju (v 10. letih). Zbrani bodo tudi podatki o številu in strukturi naših delavcev, ki so začasno zaposleni v tujini ter o nekaterih značilnostih zasebnega obrtništva.

Pememben namen tega popisa je, da bodo zbrani podatki o gospodinjstvih, ki bodo omogočili, da bo ugotovljena struktura po številu članov gospodinjstev, število aktivnih oziroma vzdrževanih članov gospodinjstev, njihova družinska sestava, veli-

kost zemljiške posesti in viri dohodkov.

Popis stanovanj bo tudi opravljen, da bomo lahko ugotovili število stanovanj in dobili osnovne podatke o velikosti in sestavi stanovanj po določenih značilnostih. Vse to bo dalo osnovo za oceno in analizo stanja stanovanjskega fonda in standarda v vsakem naselju.

Podatke o prebivalcih, gospodinjstvih in stanovanjih bodo zbrali popisovalci v času od 1. do 10. aprila 1971 po stanju opolnoči med 31. marcem in 1. aprilom 1971. V času od 11. do 15. aprila pa bodo popisovalci in inštruktorji, ki jih bo imenovala skupščina občine, pregledali in uredili zbrano popisno gradivo in ga pripravili za občinsko popisno komisijo, ki bo izdelala prve rezultate popisa in jih posredovala republikanskemu zavodu za statistiko.

Pogoj za uspešno izvedbo popisa je pa v prvi vrsti urejeno stanje na terenu.

Popisovanje bo oteženo, če ne bomo takoj pričeli z odpravljanjem morebitnih pomanjkljivosti in oštevilčenju hiš in poimenovanju ulic.

(Nekatera zakonska določila o popisu in še druge informacije pa bomo posredovali v naslednji številki našega glasila).

B. L.

SZDL

PRED VOLITVAMI

Letos spomladi poteče mandat voljenim članom občinske konference SZDL. Zato so v teku priprave na volitve, ki bodo predvidoma v marcu. Na sejah krajevnih konferenc SZDL, ki se začnejo te dni in bodo končane do konca februarja, volijo nove člane občinske konference, ki bodo zamenjali prejšnje po njihovi razrešnici in volilni seji občinske konference.

Volilne konference v krajevnih organizacijah SZDL bodo ponekod volile tudi nove zore ali zamenjale vsaj del dose-danjih. Razprava bo obravnavala predvidene ustavne spremembe, pravilnik dela krajevnih organizacij in krajevnih skupnosti. Volilne konference SZDL sovpadajo v čas zborov volivcev s problematiko stabilizacijskih ukrepov in občinsko proračunsko situacijo. Zaradi obseirne in pomembne problematike se na obeh straneh vodstva krajevnih organizacij SZDL zavzemajo za ločitev sej krajevnih konferenc od zborov volivcev. Vodstva krajevnih organizacij SZDL pričakujejo, da bodo občani in člani SZDL prisotni na volilnih konferencah in zborih volivcev in aktivni v vseh razpravah in ustanavljanju delovnih programov organov SZDL in krajevnih skupnosti.

Ni med slovenskimi slavnimi možmi tolikokrat naslikane podobe, kakor je Prešernova. In vendar – kljub najnovejšim odkritjem – še danes točno ne vemo, kako naj si pesnika dr. Franceta Prešerna predstavljamo. To pa naposled ni niti toliko pomembno, saj imamo njegove Poezije.

Ob slovenskem kulturnem prazniku

Morda je za slovenske razmere značilno, da praznujemo svoj kulturni praznik na obletnico smrti (in ne npr. rojstva) velikega pesnika. Slovenski kulturi – obenem z narodom – so že večkrat držali svečo, vendar sta drug z drugim preživela. Že v svojem času je napovedoval France Prešeren rojakom razjasnjeno vreme, torej tudi boljše razmere za kulturo. Vendar je ostalo v marsičem le pri napovedi. Tudi novi kulturni zakon je eden izmed poskusov, kako vnesti v zatohlo klimo svežih sapic (pod to besedo so mišljena predvsem stalna denarna sredstva). Ni še preveč osamljeno mnenje, da je kultura še vedno luksuz, ki standard celo ovira. Kulturniki seveda reagirajo po svoje, obrnejo takšni mentaliteti hrbet in se gredejo kulturo za ožji krog. Potem pa se kmalu najde kdo, ki postavi vprašanje, ali naj družba še naprej podpira take pojave. Delavci v kulturi še niso – ne po statusu in zlasti ne po dohodkih – enakovredni drugim, saj prvi le „trošijo“, kar drugi „ustvarijo“. Ob tem nespornostu pa nam je najbrž vsem jasno, da pravega osebnega standarda ni brez družbenega. Tega pomemben in nepogrešljiv del pa je prav kultura. Načelno smo seveda vsi za, toda ko je pod vprašanjem lastna kratkoročna korist...

Gornji zapis nikakor ne bi smel izveneti kot tarnanje, saj skuša le v kratkem povzeti del naše družbene problematike. Kljub mnogim slabim izkušnjam in navzlic sedanjim nezavidljivi situaciji velja za kulturo vendarle optimizem. Se zlasti, ker je to izredno trdoživa rastlina, ki lahko prestane tudi zelo sušna obdobja in kljub temu tu in tam še zacveti. Seveda ne brez škode za svojo rast in ne brez nevarnosti za obstanek. Slovenska kultura je v zgodovini odločilno prispevala v razvoju nacionalnosti in upajmo, da bo vzdržala nič manj hude, čeprav drugačne pritiske, tudi v prihodnje.

SANDI SITAR

Zlati konjiček na Viču

Pretekli teden se je na naši občini oglašil najboljši jugoslovanski pravniki dipl. jur. Miro Cerar, ki postaja viški občan. Naša občina mu bo namreč pomagala pri gradnji njegovega doma, ki se bo začela na pomlad. Kot je dejal predsednik, se bo viška občina s tem simbolično oddolžila in obenem izrazila priznanje za Cerarjeve izredne uspehe v športu. Skromni večkratni svetovni prvak in olimpijski zmagovalec se je za to potezo naše občine toplo zahvalil in obljubil, da se bo še dalje vneto poskušal na orodju.

A. A.

Dopisujte v Našo komuno!

AGRADE OF LETOS PETIČ

Skupščina občine bo na svoji 11. seji ob praznovanju občinskega praznika letos že petič podelila nagrade OF. Te nagrade so razpisane za najboljša dela iz tematike NOB. Konkurrirajo lahko samo dela, ki so nastala v prejšnjem letu. Med predloženimi deli izbira posebna komisija, ki ji predseduje Alojz Vošnjak, urednik kulturne rubrike pri Delu. Člani pa so: ing. Janez Čemažar, predsednik občinske konference SZDL v naši občini, ing. Slavko Korbar, predsednik SO Ljubljana-Vič-Rudnik, kritik Mitja Mek, kulturni urednik Radia Ljubljana in pesnik Ciril Zlobec, član CK KPS. Nagrade znašajo 600 tisoč, 500 tisoč in 400 tisoč SD. Lani je prejel prvo nagrado pisatelj Anton Ingolič za roman Šumijo gozdovi domači, drugo Ivo Zorman za roman V tem mesecu se osipa mak, tretjo pa Karel Leskovec za tretji del svojega dela Križpotja.

SaS

Priprava proračuna

Kakor ob začetku vsakega novega koledarskega leta, tako potekajo tudi letos skrbne priprave proračuna občine. Zlasti se, ker se obeta letos bolj mršavo leto. Do konca januarja je bila končana tehnična priprava osnutka proračuna in skladov. Razpravljal je občinski svet za finance, pa tudi ostale službe so pripravile vse potrebno za delovne sestanke s predsedniki svetov in krajevnih skupnosti. Ti sestanki bi morali biti končani v prvih dneh februarja, da bi takoj lahko pripravili dokončni osnutek proračuna za sejo skupščine in za zore volivcev. Občinska skupščina bo na svoji seji 11. februarja razpravljala o osnutku občinskega in mestnega proračuna. Zbori volivcev pa bodo od 20. 2. do 3. 3. Predvideni program na zborih volivcev obsega tudi razpravo o osnutku stabilizacijskega programa mesta Ljubljane in o poročilu o delu krajevnih skupnosti. Do 10. marca bodo vse pripombe in vsi predlogi z zborov volivcev zbrani in jih bodo posredovali mestni skupščini in občinskemu svetu za finance. Ta bo do srede marca izdelal dokončni predlog proračuna občine, 25. marca pa bodo odborniki glasovali o njegovem sprejemu.

TUDI LETOS BODO PODELJENA PRIZNANJA OF

Srebrna priznanja OF bodo v Ljubljani letos podeljena tistim tovarišicam in tovarišem, ki so s svojim delom in zgledom že v daljšem obdobju prispevali k dosežkom trajnega pomena za našo družbo, ki so v krajevnih skupnostih, občini in

mestu ter interesnih samoupravnih skupnostih neposredno delovali v smeri razvijanja samoupravljanja in uveljavljanja interesov delovnih ljudi, ki so požrtvovalno in uspešno povezovali občane, zlasti še mladino v raznih organizacijah v skupnem delovanju, usmerjenem k socialističnim etičnim vrednotam, humanim odnosom med ljudmi in medsebojni solidarnosti, razmahu telesne kulture in pripravam za obrambo domovine.

Posebno pozornost naj posvetijo krajevnim organizacijam Socialistične zveze, vodstva drugih organizacij in društev v občini ob predlaganju kandidatov za srebrna priznanja OF tistim mlajšim tovarišicam in tovarišem, ki so si takšna priznanja prislužili že s svojim dosedanjim delom in nameravajo še vnaprej posvečati prosti čas in svoje sile zastavljenim družbenim ciljem. Priznanja bodo lahko podeljena tudi organizacijam, društvom in združenjem kot celota. Vse predloge zapisane na podlagi navedenih osnovnih kriterijev pošiljajte na občinsko konferenco SZDL občine Ljubljana-Vič-Rudnik, Trg MDB 7.

B. L.

SEJA OBČINSKE SKUPŠČINE

V četrtek, 28. januarja je bila 11. seja skupščine občine LVR. Glavni red je obsegal 10 točk. Na sklepu prvih dveh sta bili pred odborniki dve poročili in eno poročilo sveta za zdravstvo ter poročilo Zdravstvenega doma Ljubljana in poročilo Zgodba za šolstvo SRS za območje naše občine. V naslednjih petih točkah dnevnega reda so odborniki odločali o novih odlokih: o prispevkih in davkih občanov in o kosmatih dohodkih ter obdavčitvi iz obrti, o redstvih za izobraževanje in

vzgojo, o dnevnem varstvu otrok, o prometnem davku od nepremičnin, o financiranju dejavnosti občinske konference SZDL. Potrdili so sklep o imenovanju šole Želimlje po F. S. Finžgarju. Zadnji točki sta bili kot običajno namenjeni predlogom komisije za volitve in vprašanjem odbornikov. – Ker smo zaključili redakcijo našega lista že med potekom seje, bomo o njej in ostali skupščinski dejavnosti obširneje poročali v naslednji številki.

OBČINSKI PRAZNIK BO V VELIKIH LAŠČAH

Letošnji občinski praznik bo po vsej verjetnosti v torek, 27. aprila v Velikih Laščah. Pri skupščini občine že deluje posebni pripravljalni odbor, ki mu predseduje inž. Slavko Korbar, predsednik SO. Pripravljajo bogat politični, kulturni in zabavni program. Letošnji občinski praznik pada v čas in sklop praznovanja 30. obletnice ustanovitve OF, kar mu daje še poseben poudarek.

FINŽGARJEVA ŠOLA V ŽELIMLJEM

Ob stoti obletnici rojstva pomembnega slovenskega pisatelja Franca Saleškega Finžgarja (rodil se je 9. februarja 1871) so s sklepom skupščine občine Ljubljana-Vič-Rudnik poimenovali osnovno šolo v Želimljem Podružnična osnovna šola „Franc Saleški Finžgar“ Želimlje. V Želimljem je Finžgar prebival od 1902 do 1907. Tam je poleg drugih napisal tudi Pod svobodnim soncem, še danes najbolj brani slovenski roman. Finžgar je bil tudi ustanovitelj želimeljske osnovne šole, ki bo z vso upravičenostjo nosila njegovo ime.

Iz socialne službe — posvojitve

Iz Mestne porodnišnice so nas obvestili: „Kot pristojni skrbstveni organ poskrbite za otroka: otrok je nezakonski, oče neznan, mati ga odklanja z motivom, da nima možnosti skrbeti zanj.“

Kaj storiti? Najprej bomo poskušali pregovoriti mater, saj vemo, da se otrok najbolj zdravo razvija v lastni družini, pa četudi je nepopolna.

Socialna delavka, ki je vodila razgovor z materjo, se je zaman trudila. Mati ni hotela nič slišati o tem, da bi prevzela skrb za otroka, tudi z našo pomočjo ne, „ne maram ga, dajte ga komurkoli, jaz ga ne morem imeti!“

Obsojanja vreden primer — vendar ne edini, na žalost.

Najprej bomo poskušali z rejništvom, kamor bomo otroka dali v času, ko je mati v najbolj kritičnih težavah. Iz prakse vemo, da pogosto take matere, ko se njihove težave uredijo, sprejmejo svojega otroka nazaj. Tudi v primerih, ko sta mati ali oboje starša nagnjena k asocialnim ali antisocialnim razvadam, damo otroka prej v rejništvo. In kolikor se kasneje pokaže, da resocializacija staršev ni uspešna, se odločimo, da oddamo otroka v posvojitev.

Leto dni je bil otrok, ki je brez sodelovanja matere dobil ime Darko, v rejniški družini. Družina, ki je rejništvo nad Darkom prevzela, je bila tudi kandidat za posvojitev.

Mati ga ni sprejela nazaj. Niti ga ni obiskala in se ni zanimala zanj. Dala je pristanek za posvojitev.

Mali Darko je v reji lepo napredoval. Bil je lep otrok, zdrav in pravilno razvit. Tudi shodil je že. Sklenili smo posvojitveno pogodbo. Darko je dobil novo mamo in novega očeta. On se tega ni zavedal, saj sta ta dva ves čas skrbela zanj in tudi klical ju je že za mamico in očka.

Dva, ki sta bila brez otrok, dva, ki sta si želela otroka, sta

ponudila dom tujemu otroku. TA BO POSTAL NJUN OTROK. POTRUDILA SE BOSTA.

Kaj je posvojitev in kakšno razmerje ustvarimo z njo?

Posvojitev je uspešna oblika varstva otrok. Z aktom posvojitve nastane med posvojiteljem in posvojencem razmerje, kakršno je med starši in otroki. Namen posvojitve je varstvo in preskrba otrok, zlasti tistih, ki nimajo staršev ali pa starši iz upravičenih razlogov ne morejo zanje skrbeti oziroma so za to nesposobni.

Seveda pa tudi posameznik lahko uporabi to ustanovo, da zadovolji željo po otrocih, ki jih sam ne more imeti.

Posvojitev v naši družbi ni stvar posameznikov ali sredstev za ohranitev rodbine in premoženja, kot je bila v prejšnjih družbenih formacijah, ampak je oblika socialnega varstva otrok, katere osnovni cilj je, zagotoviti otroku zdrav razvoj.

Za zadeve posvojitve je pristojen Zavod za socialno delo Lj.-Vič-Rudnik kot pristojni skrbstveni organ občine.

Zavod preveri, če je sklenitev posvojitvene pogodbe za otroka res vsestransko koristna, vodi pa tudi vse administrativne posle v zvezi s posvojitvijo, po določilih Temeljnega zakona o posvojitvah. Ko se odločimo, da damo otroka v posvojitev, je naša prva naloga dobiti dobrega posvojitelja. Ta naloga ni lahka, kajti ugotoviti moramo, če bo bodoči posvojitelj sposoben otroka vzgajati in ga usposobiti za samostojno življenje in delo ter koristnega člana družbene skupnosti. Zlasti je potrebno proučiti nagibe, ki vodijo posvojitelja do tega, da je pripravljen otroka posvojiti. Družina posvojitelja mora biti na dobrem glasu v okolju, kjer živi. Zahtevamo, da živi na določeni kulturni ravni, da je ekonomsko poprečna, ter da so stanovanjske in higienske razmere ugodne.

Posvojitelja je potrebno opozoriti, da mu otrok ne bo samo v zabavo in veselje, temveč se bodo pri njem pojavile tudi razne nevšečnosti. Predvsem ga je potrebno opozoriti na različna obdobja v otrokovem razvoju, zlasti na ključevalno in pubertetno dobo, ter mu svetovati, kakšnih vzgojnih ukrepov naj se takrat posluži.

Posvojitelj mora biti seznanjen tudi z negativnimi lastnostmi otrokovih staršev, da bo pri vzgoji pozoren na morebitne podobne pojave pri otroku. Zelo problematično je vprašanje, ki ga moramo skupaj s posvojiteljem rešiti, kdaj povedati otroku, da ni posvojiteljev rodni otrok. Najbolje je, da otrok zve, da je posvojenec, že v predšolski dobi. Če otrok to pozneje izve, zlasti še od drugih ljudi, obstaja nevarnost, da se odnosi med njim in posvojiteljem poslabšajo.

Naše delo moramo usmeriti tudi na otroka, ki je predviden za posvojitev. Običajno damo otroka v posvojiteljevo družino na poskusno dobo, kjer spremljamo njegovo adaptacijo na novo družinsko okolje.

Ko so vse navedene predpriprave končane, sklenemo posvojitveno pogodbo. Vendar tudi sedaj naše delo na tem področju še ni končano. Dolžni smo tudi pozneje urejati razne konflikte, ki nastopajo med posvojencem in posvojiteljem ter skrbeti za zaščito pravic in koristi enega ali drugega.

Malemu Darku smo poskrbeli nov dom in upamo, da bo v njem srečen in zadovoljen. Upamo tudi, da mu bo posvojiteljska družina zares nadomestila lastne starše, ki jih niti ne pozna.

Vendar pa Darko ni edini otrok, za katerega smo poskrbeli in mu omogočili normalno pot v življenje, kajti na Zavodu sklenemo letno 7 do 10 posvojitvenih pogojev.

PETER VRHUNC

ZAKONU O KULTURNIH SKUPNOSTIH NA ROB

Za večjo organiziranost

V slovenskem kulturnem prostoru je že mnogo let nazaj bilo čutiti potrebo, da se kulturi zagotovi čvrsto materialno podlago in se ji tako omogoči, da bi si tudi na daljše obdobje lahko načrtovala svoj obstoj. Konec decembra lani je slovenska skupščina sprejela zakon o kulturnih skupnostih kot plod večletnih prizadevanj ter široke javne razprave.

Pravo vsebinsko kakovost zakon daja samoupravnost organiziranja kulture, ki omogoča udeležbo pri njenem ustvarjanju prav vsem držbenim dejavnikom ter jo v njenem plemenitem poslanstvu ponuja najširšemu krogu občanov.

Osnovne celice organiziranosti kulture bodo kulturne skupnosti. To bodo samoupravne združbe vseh tistih, ki so voljni in čutijo potrebo po usklajevanju lastnih in drugih interesov na področju kulture po skupnih naporih za njihovo uresničevanje. V najširšem smislu bo kulturna skupnost združevala ljudi, ki se s kulturo neposredno ukvarjajo, to je kulturne delavce in njihove organizacije, s potrošniki kulturnih dobrin: občani, delovnimi skupnostmi ter z družbeno-političnimi skupnostmi.

Temeljni smoter vseh omenjenih dejavnikov, povezanih v kulturni skupnosti, bo odločanje za skupni program kot sintezo spoznanj o najpomembnejših značilnostih družbenega položaja in razvojnih tendenc

kulture. Ko bodo sestavljali program, vsaka kulturna skupnost za sebe, bodo organi kulturnih skupnosti ugotovili potrebe znotraj skupnosti po posameznih sferah kulturnih tvornosti — gledališka, glasbena ustvarjalnost itd. Te potrebe in predloge bodo vnesli, upoštevajoč prioriteto zaporedje najpotrebnejših investicijskih in drugih naložb, v predlog razvojnega programa.

Kulturna dejavnost bo še naprej sestavni del družbenega življenja v občini. Občinski razvojni načrt, ki bo zorel ob samoupravnem dogovarjanju posameznih skupnosti in drugih družbenih dejavnikov, bo obvezen, kot zakon, tudi za kulturne skupnosti. Kulturne skupnosti se bodo potem lotile uresničevanja sklepov iz družbenega načrta in bodo za to tudi odgovorne. Odgovornost se bo odrazila v odvzemu mandata vodstvenim organom v kulturnih skupnostih, če bi povzročili morebitna neurejena stanja in krize. Skupnosti bodo o svojem delu poročale občinam, pa tudi organizacijam

in skupnostim, ki jih bodo delale. Programi, ki jih bodo sprejeli, male kulturne skupnosti in ki bodo v skladu z družbenim planom, ne in drugimi njenimi akti, nastajali na podlagi družbenega gospodarjanja. Vsak podpisnik dogovora moral držati.

Samoupravno integriranje dejavnikov na področju kulture je povezano z zagotovitvijo stalnih družbenih sredstev za kulturne dejavnosti in njihovim trajnim povečevanjem virom iz plačil za kulturne dejavnosti — predstave, razstave itd. se sredno uveljavlja načelo določenih sredstev za kulturo pa namenjenih delovne in druge organizacije vsaj v začetku, kot najmočnejši udeleženci občine in republike. Kulturne dejavnosti pa bodo financirali tudi drugi viri, ki so določeni v zakonu. Poseben zakon je že določil stalna sredstva SR Slovenije za financiranje kulturnih dejavnosti na podlagi programov in družbenih dogovorov pa bodo občine zagotavljale stalna sredstva kulturnim dejavnostim z odloki in drugimi akti.

Neposredni nosilci kulturne dejavnosti — zavodi, društva, klubovi bodo dobivali denar za izvedbo dejavnosti v programu kulturne dejavnosti določenega programa na podlagi cen oziroma povračila za kulturne storitve. Delovne in finančne obveznosti med kulturnimi skupnostmi kot financirji in neposrednimi nosilci kulturnih dejavnosti bodo opredeljene v samoupravnih dogovorih, ki jih bodo, pri čemer bo naloga kulture, njih skupnosti, da spodbujajo in razvijajo kulturne dejavnosti k čim višji kakovosti kulturnega poslanstva, smotno zbirajo in razporejajo sredstva za osnovno in razširjeno izvedbo dejavnosti na področju kulturne dejavnosti. In še to: skoraj vse določila zakona se nanašajo na vse dejavnosti kulturnih dejavnosti, ne glede na to, ali se ukvarjajo profesionalni ali amatersko. S tem je odpadlo kovanje med tema oblikama dejavnosti, ki je vodilo do oblikovanja amaterizma kot nekaj kvalitetnega.

M. POLENO

V neurejenih socialnih razmerah so najbolj ogroženi otroci.

POSEBNI INTERVJU ZA NAŠO KOMUNO

Resnica vselej lepša od laži

Boštjan Hladnik, režiser v zadnjem času toliko obravnavane »Maškarade«, je naš občan

Filmski režiser Boštjan Hladnik je — podobno kot zdaj z Maškarado — vznemiril slovensko javnost že s svojim prvim celovečernim filmom Ples v dežju. Ze takrat je sprožil bučno in tudi ogorčene polemike, dandanes pa velja Ples v dežju za klasično delo slovenske filmske umetnosti in v marsičem za pomemben prelom na tem področju. Kako bodo iz časovne oddaljenosti ocenjevali Maškarado, je mogoče le predvidevati, toda trenutno niti ne vemo, če si bomo film lahko ogledali. Člani posebne komisije so za sedaj odločili, da za nas ni primeren...

Medtem teče delo Boštjana Hladnika dalje. Ko sem ga obiskal za dogovorjeni intervju, je pravkar vodil sinhronizacijo nove verzije Maškarade v šentvidskem filmskem tonskem studiju. Tako je nastal naš zapis v premorih med previjanjem posameznih kolutov.

Tov. Hladnik, kdaj ste posneli svoj prvi film?

— Da, to je bila Deklica v gorah. V vsem amaterski film na osemmilimetrskem traku. Vendar mi je prvi film prinesel že tudi prvo pomembnejše priznanje, nagrado v Salernu v Italiji. Takrat mi je bilo sedemnajst let.

Nato ste se odločili za študij filmske režije?

— Vpisal sem se na Akademijo za igralsko umetnost, oddelek za režijo, moja profesorja sta bila Branko Gavella in Slavko Jan. Diplomiral sem 1955.

Kot študent ste posneli Pravljico o ljubezni. Prinesla vam je vrsto nagrad.

— Da, to je bil svobodni prenos Andersenove pravljice na šestnajstmilimetrski filmski trak.

In začetek vaše profesionalnosti v filmu?

— To sta bila filma Življenje ni greh (po srednjeveških freskah v Cngrobu) in Fantastična balada (po grafikah ak. slikarja Franceta Miheliča). Oba filma sta dobila vrsto mednarodnih nagrad, zlasti drugi.

Potem ste odšli na izpopolnjevanje v Francijo. Kaj vam pomeni to obdobje?

— Od 1957. do 1960. leta sem bil v Parizu. Kot asistent režije sem delal z znamenitimi režiserji Chabrolom, De Broco, Siodmakom in drugimi pri realizaciji več filmov. Brez te „učne dobe“, brez popolnega poznavanja obrti, bi si ne upal pristopiti k celovečernim filmom. Pariz je zame pomemben. Takrat sem obenem izredno študiral na Visoki filmski šoli, mnogo pa tudi v tamkajšnji kinoteki.

Po vrnitvi pa ste posneli svoja prva dva celovečerna filma: Ples v dežju in Peščeni grad (leta 1961 in 1962). Kako danes gledate na ta dva filma?

— Menim, da je bilo takrat nujno, da sem tako delal, nujno za takratno kulturno situacijo in zame. Moja prva dva filma predstavljata vsak zase tudi dve razvidni liniji mojega nadaljnjega dela: temnejšo in svetlejšo. Temnejša: Ples v dežju, Erotikon, Maškarada. Svetlejša: Peščeni grad, Maibritt, Sončni krik.

Ali predvidevate kdaj sintezo temne in svetle komponente?

— Ne vem, odgovor bo prinesel čas. Mislim, da že grem proti tej smeri.

Nato ste delali kot režiser v Nemčiji in na Švedskem. Kakšne možnosti ima slovenski filmski režiser v tujini?

— Meni pomeni dosedanje delo v tujini predvsem prakso v profesionalizmu, vzgojo za disciplino in trdo delo. Seveda tudi oplojitev z neko drugo kulturo, kar je pri filmu zelo pomembno. Film je najbolj internacionalna umetnost, ni namenjen le ožjemu krogu, marveč po možnosti celemu svetu. Zato morata biti tudi tematika in način pripovedovanja razumljiva za ves svet, kajti filma brez publike ni.

Vaš najnovejši film, Maškarada, je dosegel že pred premiero veliko publiciteto. Sklep cenzurne komisije, ki je videla v njem napad na javno moralo, je k tej popularnosti vsekakor pripomogel?

— Škandal je popularnost, to vsekakor. Izračunali smo, da bi za toliko objavljenega — če bi morali časopisom plačati — morali plačati okoli sto milijonov starih dinarjev. To je skoraj toliko, kolikor je stal film. Zdaj skušamo izkoristiti popularnost in priti čimprej pred gledalce. Film, ki je toliko populariziran, hočejo ljudje prav gotovo videti in sami soditi o njem.

Umetnost ali pornografija — najnovejši slovenski film „Maškarada“ režiserja Boštjana Hladnika. Odgovorili bodo gledalci — če bodo (to je odvisno od cenzurne komisije) film lahko videli. Naš list prinaša razgovor z avtorjem. Ne da bi se pridružili težnjam mnogih drugih časopisov po atraktivnosti, smo skušali v tem prispevku seči širše in globlje.

Vam je seks v filmu sredstvo ali cilj?

— Mislim, da je seksa v Maškaradi toliko, kot v drugih filmih, ne več ne manj. Seveda je zgolj sredstvo za pripovedovanje filma in prikazovanje sveta, v katerem živijo njegovi junaki.

Če je seks v filmu sredstvo, kakšen cilj zasledujete z njim?

— Resnično stanje med ljudmi, vedno se borim proti hinu. Sem za sproščene in resnične odnose na vseh področjih. In obojam laž, resnica, naj bo kakršnakoli, je vselej lepša in pravejša od laži.

Ali menite, da je med seksom na drugih področjih in v kakšna bistvena razlika? Zlasti z ozirom na veliko komunistično filma?

— Razlika je zlasti v tem, da je film dinamičen, ostalo pa statika. Statika traja, film pa teče in daje prejšnjim prizorom pomene. Zato iz filma ni mogoče izdvojiti posameznih prizorov celotnost.

Postavimo, da je oboje pornografija. Kje je nevarnejša?

— Menim, da bi bila statična pornografija nevarnejša, film zaradi svoje celotnosti in komunikativnosti deluje čisteje.

Kakšno prihodnost napovedujete Maškaradi?

— Trenutno to žal ni odvisno od mene. Kot vsakemu svetu, filmu, ji želim čim svetlejšo prihodnost. Sem optimist, ker po naravi. Nobena juha se ne poje tako vroča...

Kako ocenjujete sklep komisije?

— Trdno sem prepričan, da se je komisija prenačljila. Moja ocena. Zelo hudo mi je, ker bom moral film na nekaterih mestih krajšati — osiromašiti.

Kako je s to krajšavo?

— Za svoj film priznam samo originalno verzijo! V krajšani verziji prisiljeni, da rešimo vloženi denar. Sicer pa originalnega ne bomo rezali, rezane bodo le kopije, ki jih bodo vrteli pri nas.

Ali je Maškarada šla v podiranje intimnosti in tabujev do v ekstrem?

— Ni ekstrem, Maškarado smatram za dovolj konvencionalen film za široko publiko. Pri njegovi realizaciji sem bil vezan na odobreno scenarijsko osnovo. Maškarada je celo do nekega ekstremno pogumnega prikazovanja erotike. Drzna je morala slovenske razmere, za svetovne je film zelo nežen in mil. Vse odvisno seveda od gledalcev samih, njihove morale, vzgoje, na svet. Za koga bo ta film ena sama pregreha, za večino pa bo povsem normalen. Kdor jemlje seks kot nekaj običajnega, bo iskal v filmu kaj drugega, nekateri pa bodo občutili v svojih predsodkih.

Tov. Hladnik, ob koncu pa še za ustvarjalca neprijetno novinarja rutinsko vprašanje: vaši načrti?

— V aprilu začnem delati pri istem producentu (Viba film) — psihološko komedijo. To bo torej film iz svetle serije, tudi ponudbe s Hrvaškega, za pustolovski film. Pri filmu je veliko se govori, kaj pa se res naredi, to je drugo vprašanje, delati ne prestanemo, samo, kadar delam film, živim, samo ta življenje zame smisel.

SANDI ST

B PRIZADEVANJIH ZA STABILIZACIJO GOSPODARSTVA

Strokovnjak, kje je tvoje mesto?

Pričujoči sestavek objavljamo v času, ko gospodarstvo v prizadevanjih za stabilnostjo preživlja hude ure. Kot enega glavnih medklic je danes slišati potrebo po strokovnih kadrih. Dejstva, ki jih vidimo, veljajo za vso Slovenijo in jih bodo z zanimanjem prebrali tudi viški občani, predvsem tisti, ki so zaposleni v gospodarstvu, saj se gospodarstvo občne vedno bolj odpira na ves slovenski in jugoslovanski prostor.

Izredno hiter gospodarski in družbeni razvoj zahteva vedno večje poklicne sposobnosti proizvajalcev, vedno boljše kvalifikacije njihovega dela in večje strokovnjakov. Počasi namendar postaja jasno, da so na področju izobraževanja strokovnjakov najmanj enakovredni drugim gospodarskim naložbam, da brez učinkovitega dela strokovnih kadrov ne moremo zagotoviti nadaljnjega gospodarskega in družbenega vzpona.

Vemo, da je izobraževna struktura zaposlenih v Sloveniji vsa kot v zveznem merilu, le kvalificiranih delavcev je v naši državi več. Torej, uskladišne in izobraževalne strukture je naloga, ki jo bo moralo gospodarstvo rešiti, če se bo hoč postaviti na trdna tla.

Kje so vzroki za opisane neizpolnosti? Se vedno se kažejo posledice dolgotrajne kadrovske politike, ki se delovne organizacije zaradi takratnih razmer zadovoljevale z ne dovolj usposobljeno delovno silo. Odstotki delavcev s primanjkljivo izobrazbo na delovnih mestih, ki zahtevajo višjo izobrazbo od osnovnošolske, so vedno visoki. Zadnji statistični popis zaposlenih je pokazal, da je v gospodarstvu SR Slovenije zaposlenih na delovnih mestih, ki zahtevajo fakultetno izobrazbo, kar 43,7 % delavcev, takšne izobrazbe nimajo. Na delovnih mestih, ki zahtevajo visoko izobrazbo, dela 67,5 % ljudi, brez te izobrazbe. Na delovnih mestih s srednješolsko izobrazbo je takih 31,3 % in na delovnih mestih s poklicno izobrazbo 22,3 %.

Tudi nepravilno razporeditev delovne sile na delovna mesta je eden neustreznih vzrokov za neizpolnjenost. V gospodarstvu SR Slovenije manjka — po zahtevah, ki jih je to gospodarstvo izpolnilo v samoupravnih aktih — 68.100 strokovnih kadrov s strokovnimi šolami, srednjo, višjo in visoko izobrazbo. Poleg tega manjka delovnim organizacijam tudi 30.200 polkvalificiranih delavcev. Ob dejstvu, da je veliko število delovnih mest neustrežno zasedenih, pa postane zaskrbljujoča ugotovitev, da kar 31 % strokovnjakov zaseda taka delovna mesta, za katera ni potrebna visoka izobrazba. Podrobnejša raziskava je ugotovila, da je največ povsem neustrežno zaposlenih strokovnjakov na delovnih mestih delovodaj (50 %).

Mnogokrat smo že slišali za očitke, da naši strokovnjaki v tujini bolj delajo kot doma. Za naše gospodarstvo je značilna nizka izkoriščenost strokovnjakov, ki po podatkih republiškega sekretariata za delo znaša komaj 65 %.

Strokovnjaki, ki so sodelovali v anketi, so navedli naslednje vzroke za svojo premajhno izkoriščenost: delo ni ustrezno vodeno in koordinirano; strokovnjaki imajo premajhen vpliv na važne odločitve; vodstvo ima premalo znanja in sposobnosti, da bi znalo strokovnjake izkoristi;

stiti; nagajevanje ni spodbudno; v podjetju imajo glavno besedo nestrokovnjaki itd. Najpomembnejša vzroka sta neustrezno vodstvo in nestimulativno nagajevanje.

Kar zadeva vpliv strokovnjakov na konkretne odločitve in delovanje delovne organizacije je posebna anketa republiškega sekretariata za delo pokazala, da je vpliv več kot 35 % anketiranih strokovnjakov zelo majhen ali pa ga sploh ni. V isti anketi so ti strokovnjaki postavljali razpone med najnižjim in najvišjim osebnim dohodkom v realnih okvirih 1:4 do 1:6. Na splošno je anketa pokazala, da je razlika v osebnih dohodkih delavcev z ustrezno izobrazbo in delavcev z neustrezno izobrazbo na istih delovnih mestih minimalna, v mnogih podjetjih pa kadri z neustrezno izobrazbo zaslužijo celo več kot kadri z ustrezno izobrazbo.

Izobrazba je za vodilne kadre pomemben faktor. Vodilni, katerim so strokovnjaki z visoko izobrazbo podrejeni, imajo v 38 % nižjo izobrazbo od visokošolske, skoraj 5 % pa imajo nižjo izobrazbo oziroma le osnovno šolo. Z ozirom na poklice podrejenih pa ugotavljamo, da

je na prvo mesto po najslabši zasedbi prišla komercialna služba, na drugo mesto kadrovska služba, kateri sledi gospodarsko računski sektor.

Kadrovska politika nastaja pretežno v samih delovnih organizacijah. Od njih je odvisno urejanje še drugih problemov v zvezi z zaposlovanjem. Redke so delovne organizacije, ki imajo izdelane dolgoročne načrte svoje kadrovske politike. Brez dolgoročnega planiranja na splošno in planiranja kadrov posebej pa ni mogoče pravočasno vplivati na izobrazbeno in poklicno strukturo prebivalstva, na razvoj mreže in kapacitet izobraževalnih institucij ter na pravočasno reševanje presežkov delovne sile.

M. POLENIČIČ

V NAŠI OBČINI 111 REGISTRIRANIH TRAKTORJEV

Tehnika v kmetijstvu

SVET LJUDSKE TEHNIKE SLOVENIJE je s svojo Kmetijsko tehniško komisijo uspel smelo zastaviti izdatno skrb v varnosti pri delu na področju kmetijstva. Kmetijski proizvajalci družbenih gospodarstev so svoje dodatno znanje ob mehanizaciji kmetijstva zlahka pridobili v poedinih tečajih, vzporedno s tem pa tudi spoznavali pomembnost vzdrževanja in uporabnosti kmetijskih strojev in traktorjev z raznimi priključki. Zasebnim kmetovalcem pa je Kmetijsko tehniška komisija SVETA LJUDSKE TEHNIKE omogočila prek področnih odborov Ljudske tehnike širom po Sloveniji dodatno izobrazbo. Pripravljeni so bili dvodnevni strokovni tečaji in predavanja. Vsi tečaji so poleg teoretičnega dela zajeli tudi praktično delo in prikaz uporabljenih traktorjev znamk STEYR, ZETOR in FERGUSON ITM, z vsemi stroji in priključki. Ob malenkostnih prispevkih poedincev je kril stroške predvsem občinski sklad za pospeševanje kmetijstva. Vsi tečaji so namenjeni varni in gospodarni uporabi sodobnih kmetijskih strojev.

S polnim zaupanjem so se udeležili teh tečajev zasebni kmetovalci. Z območja občinske skupščine Ljubljana VIČ—RUDNIK, kjer je registriranih že 111 traktorjev, so se udeleženci vključili v razne področne tečaje, kjer jim je bila ob predavanjih strokovnjakov kmetijske mehanizacije pripravljena primerna demonstracija (prikaz) delovanja vseh strojev. Udeleženci so spoznali vsestranske izkoriščanje traktorjev. Seznanili so se tudi s stroji za osnovno obdelavo, setev ter za zaščito rastlin. Vsekakor je bilo zanimivo področje na tečaju o strojih za košnjo in spravilo krme. Ob razgovorih so izrazili zasebni kmetovalci tudi svoje želje in dodatne probleme. Izrazili so zaskrbljenost v nekaterih togih predpisih, ki večkrat ovirajo ali celo onemogočajo uporabo kmetijskih strojev. Nekateri nedostatke, s katerimi se srečujejo zasebni kmetovalci ob naglem razvoju kmetijske mehanizacije, bodo vsaj do spomladi uredili prometni strokovnjaki, saj so lastniki in uporabniki kmetijske mehanizacije tudi udeleženci na pro-

Alojz Dolšina, Brankovo (3 km od Velikih Lašč) redi v kooperaciji s KZ Velike Lašče 44 telet. Ker je to prvi tovrstni poskus, smo ga pobarali, kaj si od njega obeta. „Ko bom živino oddal, bom videl, koliko se je izplačal moj trud,“ je povedal Alojz Dolšina. — Foto vest F. Modic

ževanju kmetijskih proizvajalcev bodo pripravljene v teku leta 1971 začetni in nadaljevalni tečaji za poklicne traktoriste. Zasebnim kmetovalcem pa bodo zopet pripravljene strokovni tečaji kot v letu 1970. Vendar bo v teh zajet tudi poduk mehankega stroja traktorjev, raznih priključkov ter drugih kmetijskih strojev. Ob strokovnih predavanjih bodo predvajani tudi filmi s področja kmetijstva. V naknadno določenem času bodo tudi v letu 1971 tekmovalni traktoristi. Tedaj bodo razni strokovni posveti in demonstracije. Doseženi uspehi tekmovalcev — traktoristov bodo merilo za udeležbo poedincev na republiških in zveznih tekmovanjih. V okviru tekmovanja je zajeto tudi tekmovalstvo dijakov srednjih kmetijskih šol.

Z zadovoljivimi uspehi v letu 1970 je v tovrstnem dodatnem izobraževanju zasebnih kmetovalcev ter načrtnem strokovnem usmerjanju vsestranskega sodobnega kmetijstva zaorala Kmetijsko tehniška komisija pri SVETU LJUDSKE TEHNIKE SLOVENIJE v plodna tla. Zatorej smo pričakujemo v letu 1971 še izdatnejše sodelovanje kmetijskih proizvajalcev na vseh področjih kmetijstva.

BOŠTJAN NOVŠAK.

PREDAVANJE ZA KMETIJSKE PROIZVAJALCE

Kmetijsko pospeševalna služba občine organizira ob sodelovanju z AK Barjem strokovni seminar za kmetijske proizvajalce in kmete-kooperante na območju Iga in okolice. Predavanja se bodo pričela v mesecu

januarju in se bodo odvijala preko februarja. Podoben seminar je organiziran tudi za področje Polhov Gradec.

Teme seminarja oz. predavanj so tako izbrane, da zajemajo razna področja: gnojenje travnikov, pridelovanje koruze za zrnje in silažo, siliranje, uporaba zaščitnih sredstev, vzreja in pitanje konj, izbor krme, sestava krmnih obrokov. Predavanja obsegajo tudi mlečno proizvodnjo, proizvodnjo pujskov. V programu predavanj ne manjka teme o preusmerjanju in specializaciji kmetijske proizvodnje. Področje veterinarstva je zajeto z temo prve pomoči pri živini.

Teme so skrbno izbrane in zanimive za vsakega kmetijskega proizvajalca. Organizatorji pričakujejo lep obisk, zlasti še, ker bodo predavali priznani kmetijski strokovnjaki.

Ing. LOJZE HABJAN

MIZARSKI ZADRUGI VIČ PETOS PREKO MILIJARDE

Obiskali smo obrtno podjetje, ki se ponosa s častljivo tradicijo, saj je bilo ustanovljeno že leta 1908 kot produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev. V tem bistvu je ostala to do danes. Njena posebna zanimivost pa je v tem, da svoje samoupravljanje že iz časov svojega nastanka.

Ko so v viški mizarški zadrugi začeli moderno samoupravljanje, je potreba le nekoliko prilagoditi samoupravni akt izpred šestih desetletij. Razlika je npr. v tem, da so nekdanji zadrugi dva najvišja organa v obnem zboru in nadzorni odbor, sedaj pa imajo — tako druga podjetja — svoj delavski svet in upravni odbor. Nekdanji zadrugi predsednik (ustanovitelj) pa je bil Ivan Tokan, danji direktor je Ciril Borštnar.

V Mizarški zadrugi je zaposlenih 12 ljudi, domala vsi so viški občani. Njihova in zgovorna je rast ustvarjene bruto dohodka. V letu 1969 so ustvarili 622, lani več kot 800 milijard. SD. letos pa nameravajo preseči milijardo. V skladu s tem povečanje so porasli tudi osebni dohodki, po lani v povprečju dosegli višino 1.000 SD. Po mnenju direktorja zadruga je nagajevanje po delu produktivnost je narasla.

Viški mizarji — zadrugniki imajo ob različno proizvodnjo. V glavni izdelujejo opremo za poslovne, imajo stavbena mizarstva dela vseh vrst, registrirani pa so tudi za avtomobilsko in lastnim kamionom. Delajo tudi po vsej Jugoslaviji. Precejšen del svojega dela opravijo na tujini, pri montaži svojih izdelkov. Kakšni so načrti te zadruga? — „Mi smo doslej v svojem delu uspešni, inje. Nimamo namena, da bi prešli v industrijo, saj je individualnem in plemenitem materialu (za stolpnicami med Tržaško in Rikovo ulico) tudi nimajo več potrebe za širjenje. Strojni park s svojimi dveh letih obnovili več kot 50 %, tako da v glavnem ustreza našim zahtevam proizvodnje.

Konkurenca na tem področju je sicer precej močna, zlasti za večja dela. Vendar pa manjša mizarstva podjetja pri teh le težko zagotovijo izpolnjevanje rokov, viška mizarstva delavnica pa je tako močna, da roki niso poseben problem. To je temelj njene konkurenčnosti. Seveda pa se trudijo izpolniti tudi drugi nič manj pomembni pogoji: kvaliteto. To pa lahko zagotovijo zaradi močne kadrovske zasedbe, saj je med 70 zaposlenimi kar 52 kvalificiranih mizarjev. Imajo pa težave pri zagotovitvi naraščajo. Težko je namreč dobiti fante, ki bi jih zanimal ta poklic. Upajo pa, da je to le prehodni pojav.

SaS

Podražitev mleka

Na osnovi sklepa zveznega izvršnega sveta lahko vse tiste organizacije, ki se ukvarja s prometom mleka, podražijo mleko za 30 par, če podražitev v letošnjem letu še niso izvedle. Mleko bomo odslej kupovali v maloprodaji po 1,80 din v polietilenskih vrečkah in po 1,85 din v tetrapakih.

Ljubljanske mlekarne kot pretežni odkupovalec mleka na našem področju, so podražitev v letošnjem letu že izvedle, in sicer v aprilu za 15 par. Torej lahko še podražijo za naslednjih 15 par. Podražitev gre v korist proizvajalcev. Družbenim organizacijam bo priznana po 15 par po litru mleka. Individualnim proizvajalcem pa bodo priznali 20 par; to je 5 par iz svojih skladov z ozirom, da je to mleko s strani družbe manj beneficirano in ker v letošnjem letu še niso bili deležni podražitve. Družbenim organizacijam je bila minimalna podražitev letos že priznana in tudi pomoč je nekoliko večja.

Gornji ukrep je bil več kot nujen, kajti v zadnjem času smo bili priča vsakodnevnemu upadanju odkupljenih količin mleka. Razlog je dokaj preprost. Proizvajalci v družbenem, kakor tudi v privatnem sektorju niso pokrivali proizvodnih stroškov. Ukrep obstoječega stanja ne odpravlja, temveč samo omiljuje. Proizvajalcem bo še vedno nastajala negativna razlika. Za problem mleka bomo morali imeti posluh tudi v prihodnje.

Inž. L. H.

Uspešno delo ZRVS Vič-Rudnik

Zveza rezervnih vojaških starešin občine Vič-Rudnik je uspešno zaključila prvo leto svojega samostojnega delovanja. Dobre rezultate so dosegli tudi v udeležbi na predavanjih in drugih skupnih akcijah, poprečna udeležba je bila 82 %. Za uspešno delo so prejeli vrsto priznanj, med temi diplomom zveznega odbora ZRVS Jugoslavije in redakcije lista „Narodna armija“. Po njihovem razpisu so v republiškem merilu dosegli tretje mesto. Za to so prejeli tudi nagrado: avtomatični dia-projektor in lepo knjižno zbirko iz tematike NOB.

V počastitev dneva JLA so se starešine ZRVS Vič-Rudnik udeležili tekmovanja v streljanju. V streljanju s pištolo so dosegli tretje mesto, v streljanju z brzostrelko in polavtomatsko puško pa šesto mesto. V skupni uvrstitvi so bili tretji.

Ob dnevu JLA je bilo v mestnem okviru tekmovaljevanje v šahu, kjer so zastopniki ZRVS Vič-Rudnik osvojili prvo mesto.

Na sam dan JLA, 22. dec. so na sedežu občinskega odbora ZRVS Vič-Rudnik podelili priznanja v obliki diplom petim

najboljšim strelcem iz vsakega združenja ZRVS v občini. Nato se se udeležili proslave ob dnevu JLA. To proslavo je organiziralo združenje ZRVS „Malči Belič“ s kvalitetnim kulturnim programom.

SaS

Po programu dela ZRVS za leto 1970 so bili od 17. do 24. januarja izpiti za člane rezervnih vojaških starešin. Zanimanje za te izpite je bilo zelo veliko, kar potrjuje tako resnost individualnih priprav kot obisk na posebnih seminarjih. Udeležba v rednem roku je nekaj nad 80 % (zdrženje RVS Podpeč-Presej 97 %!), po opravljenih izpiti za zamudnike pa bo ta procent še višji. Dosedanji uspehi so v povprečju prav dobri (4,1 od najvišje možne ocene 5). — Na sliki: vzdušje ob opravljanju izpitov na sedežu občine.

Vodovod na Pijavi gorici za širše območje!

V času začetnih del pri gradnji vodovoda na Pijavi gorici je bilo izrečenih nekaj novih predlogov, ki zaslužijo vso pozornost. Izvir vode pod želimjsko cesto je izredno močan in lahko zadovolji potrebam po vodi široki okolici. Podobnih izvirov v okolici ni. Voda je zdrava in ustreza vsem higienskim zahtevam. Gradbeni odbor je dobil predlog. Zakaj koristiti tako močan izvir vode za tako majhne potrebe, kot jih ima Pijava gorica? Ali ni to nesmotno v času, ko nam že primanjkuje vode? Vodovod naj se gradi za potrebe širše okolice in s tem seveda doseže tudi pocenitev gradnje. Gradbeni odbor v celoti soglaša s takim predlogom, kar je tudi edino pravilno. Gradnja vodovoda naj bi se razširila vse do Lanišč in bi zajemala vse vasi. Predlog je še toliko bolj umesten, ker je razširitev mestnega vodovoda na to področje predvidena čez 5 let. Vodovod je v današnjem času nujen tudi našim vasetem.

Zajetje je že napravljeno, čaka le na montažo (črpalk, elektromotorje itd.). Dela na izkopu rezervoarja na Pijavi hribu so se že začela. Vaščani so za gradnjo vodovoda do sedaj napravili preko 1000 delovnih ur. Samoprispevek vaščanov znaša za skupna dela 30.000 dinarjev. Gradbeni odbor je z začetnimi deli zadovoljen. Računa na pomoč proračuna občinske skupščine za nabavo črpalk, cevi, elektromotorjev, kajti sami le ne zmorejo finančnih bremen. Predračun znaša 49 milijonov starih dinarjev. Prepričani so, da bodo naleteli na razumevanje vseh ustreznih faktorjev, zlasti še, ker bodo tako gradnjo prenesli na širše področje in se tako vključujejo v širši občinski interes.

Za razširitev gradnje že imajo potrebna soglasja na krajevnem nivoju in krajevni skupnosti. Indirektno so se povezali tudi z mestnim vodovodom, ki tudi podpira razširjeno gradnjo.

Prizadevnim graditeljem velja samo priznanje, kajti malo je krajev, kjer bi tako resno pristopili k delu in bili pripravljeni delati tudi v prihodnje.

Inž. Lojze Habjan

KS KRIM-RUDNIK: TEČAJ PRVE POMOČI

DNE 21. januarja se je zaključil tečaj iz osnov prve pomoči, ki ga je pripravila krajevna skupnost Krim-Rudnik. Tečaj se je začel že 15. decembra lani in 32 udeležencev se je v 45 urah usposobilo za dajanje prve pomoči ob nezgodah, naravnih katastrofah in v vojnem času. Vsem udeležencem, med katerimi prednjači mladina, bodo tečaj tudi priznali pri opravljanju voznškega izpita. Dne 24. aprila bo v Ljubljani tekmovanje v poznavanju osnov prve pomoči in krajevna skupnost Krim-Rudnik že sestavlja tekmovalne skupine, ki se bodo pomerile na tem preizkusu znanja in veščin. Moštva bodo vodili predvsem študenti, ki so že končali pouk predvojaške vzgoje.

A. A.

KS KRIM-RUDNIK

Ob letošnji 50-letnici obstoja gasilskega društva Barje, člani društva, ki so zelo aktivni pri organiziranju civilne zaščite v krajevni skupnosti, pričakujejo, da bodo od skupščine občine ali krajevne skupnosti dobili sredstva za nabavo novega agregata.

KS LAVRICA

V vasi Sela in Orle je vse pripravljeno za postavitve novega električnega omrežja. Trenutno potrebna sredstva so zbrana, delno s krediti, delno s samoprispevkom (preko 3 mil. starih din), delno pa z udeležbo podjetja Elektro Ljubljana. Obnova omrežja pa nujno terja novo trafo postajo za obe vasi in tudi za Lavrico, kjer je sedanja že več kot preobremenjena. Podjetje Elektro Ljubljana ne dovoli na Lavrici nobenega priključka na to omrežje, ker je bilo v zadnjem času priključenih preko 30 novih hiš, na lokacijo pa čaka preko 200 prosilcev.

KS BRDO

V minulem letu je KS uredila cestno kanalizacijo na Cesti na Brdo, Kolajbovi in Koreninovi ulici, avtobusno lopo na Prevalju, javno razsvetljavo po nekaterih ulicah in še vrsto drugih del. Za letos se pa občani Brda in njihova krajevna skupnost med mnogimi predvidenimi deli zavzemajo predvsem za postavitve telefonske govornice in dokončno ureditev doma družbenih organizacij.

KS PODPEČ-PRESERJE

je v letu 1970 zbrala več samoprispevkov od občanov in delovnih organizacij. Za asfaltiranje cest skupno 175.983,80 ND, za obnovo javne razsvetljave 6.750,00, za elektrifikacijo na Jezeru 49.000,00 v denarju in za 35.000,00 v materialu. Skupno torej 266.733,80 novih dinarjev.

KS ŠKOFLJICA

Prebivalci Pijave gorice so v minulem letu pričeli z gradnjo vodovoda. Opravili so 957 delovnih ur in 11.000,00 ND vložili iz svojih žepov. Uredili so zajetje in prostor za prečrpališče vode. K skupnim stroškom za dokončno ureditev vodovoda so pripravili prispevati 30 %. Po predračunu predvidevajo, da bi morali zbrati okrog 40 milijonov starih dinarjev.

KS VNANJE GORICE

Po meritvah v obdobju šestih mesecev imajo napetost 90 do 100 voltov v električnem omrežju. O kakršnem koli koriščenju gospodinjstev aparatov v dnevnih konicah (in drugih strojev) ni govora. Odločili so se, da bodo s samoprispevkom v višini 70.000,00 dinarjev in drugimi sredstvi že v letošnjem letu rekonstruirali električno omrežje in postavili nov transformator.

KOLIKO ČASA ŠE PROBLEM LJUBLJANSKEGA PROMETA:

Karlovški most?

Mesto Ljubljana je že od nekdaj bilo zelo pomembna točka, kjer se je križalo mnogo trgovskih in voznih poti. Že stara Emona je nastala v ta namen; v srednjem veku je bila Ljubljana pravo utrjeno mesto, trgovsko gnezdo, ki se je stiskalo okrog gradu. Celotni Turki, ki so v svojih pohodih prihajali do semkaj, je niso nikoli mogli osvojiti. Dandanes se mesto vse bolj širi in s tem potrjuje svoj položaj kot prestolnica Slovenije. Zelo važno je tudi za tujski promet, saj prihaja iz severnih evropskih držav vsako leto več ljudi, turistov, in večina jih potuje preko mesta naprej k morju, mnogo pa tudi v notranjost naše države. Prav ta zveza z južnimi republikami in naprej z Balkanom je zelo pomembna in teče iz mesta po Karlovški cesti preko mostu naprej na Dolenjsko cesto. Vendar pa so največje težave z mostom preko Gruberjevega kanala, ki predstavlja pretesno grlo za vsak dan večji promet. Kolikokrat smo v časopisih prebrali o nesrečah, ki so se pripetile zaradi ostrega ovinka in preozkega mostu! Koliko je bilo izgubljenih življenj, uničenih avtomobilov in podrtje ograje! Ljubljanci, ste že kdaj pomislili, kolikim neprijetnostim bi se dalo izogniti z razširitvijo starega oz. izgraditvijo novega mostu? Saj se na tem delu težko srečata celo avtobusa mestne proge št. 3, kaj šele težki kamioni, ki prevažajo tovore naprej proti jugu.

Zato smo v ta namen stopili na fakulteto za arhitekturo k prof. Lapajnetu, ki je znani evropski strokovnjak za mostove in k njegovemu asistentu ing. Jožetu Kušarju, ter jima zastavili nekaj vprašanj:

Tov. prof. ali mislite, da bi bilo treba povečati kapaciteto križišča ob Karlovškem mostu?

Menim, da to ni potrebno. Tega mosta ne bi bilo treba razširjati, to pa zato, ker bi stalna gradbena dela na tako pomembni cesti omogočila še manj prometa!

Najprej bi bilo treba zgraditi most pri gostilni „Livada“ ob Ljubljani.

Kaj pa železniška proga, ali bi ta tudi postala problem ob gradnji mostu?

V tem primeru se ne bi bilo treba ozirati na železnico, ker je čez 10, 15 let ne bo več oziroma bo rekonstruirana čez Zalog v dolino Sostrega.

Ing. Kušar, nam lahko opišete, kje bi potekal promet glede na nov most?

Znano je, da so večja gradbena dela uspešnejša, če se promet prestavi na drugo cesto.

Če bi gradili nov most širine 10 m kot prvo fazo celotne premostitve pri Livadi po Jurčkovi poti na Peruzijjevo cesto, bi na severozahodu bila povezava z Groharjevo cesto, od tod pa je zveza na Jamovo, Tržaško, Prešernovo, Titovo cesto.

Tov. profesor, kaj pa bi dosegli s tem?

S tem bi dosegli sledeče: dejansko bi razbremenili serijo križišč od Rudnika do občine Vič. Ustvarili bi rezervno pot, ki bi nam s prometno propustnostjo omogočila gradnjo Karlovškega mostu.

Kamniti Karlovški most je klasično mojstrsko delo; zato bi bila morda boljša rešitev po analogiji dveh-treh mostov z eno ali dvema brvema za lokalni promet.

V splošnem se dajo rešiti

problemi zastojev prometa z razširitvijo križišča.

Za uresničitev teh načrtov bi potrebovali seveda več let.

Kakšna pa bi bila začasna rešitev tega problema?

Začasna rešitev za nekaj let bi bila naslednja: najprej bi bilo treba podreti hišo — Karlovška c. 32—34 ter Ižanska 3 ter narediti nov most za pešce: obenem bi razširjeni stari Karlovški most služil le za promet.

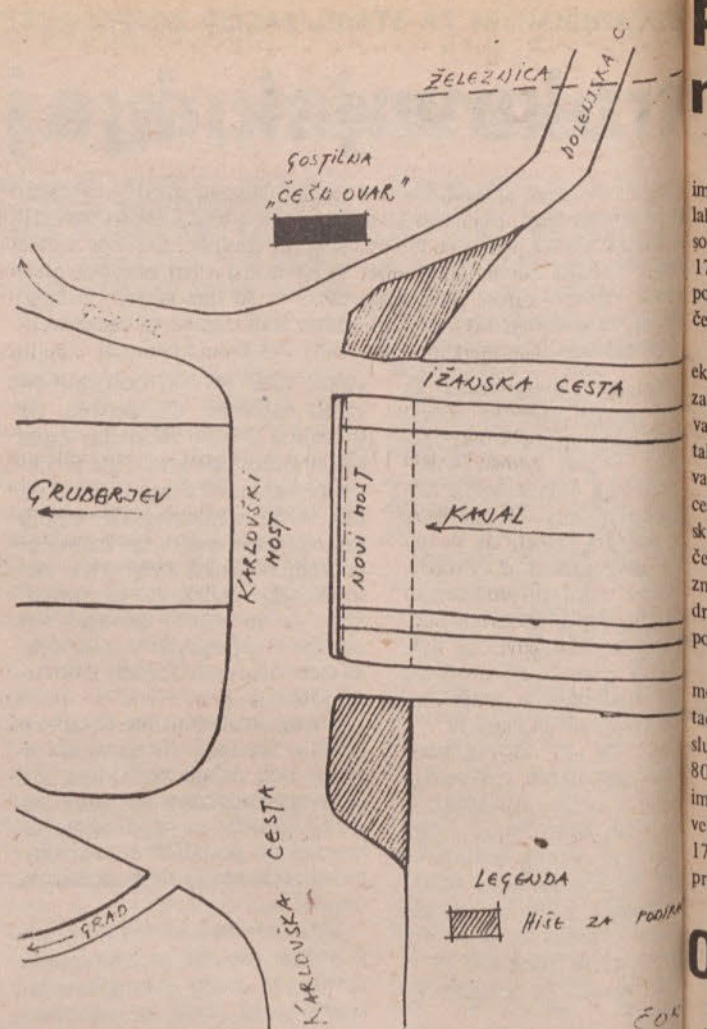
Še to nas zanima, koliko bi stala gradnja mostu za pešce?

Novi most za pešce bi stal ca. 100 milijonov.

JOVAN PEŠIČ

PRIPIS UREDNIŠTVA

O problematiki ozkega grla, ki ga v Ljubljani predstavlja Karlovški most, smo iz uredništva povprašali tudi pri strokovnjakih oddelka za komunalne in gradbene zadeve skupščine občine Ljubljana—Vič-Rudnik. Tu že delajo na bolj učinkoviti rešitvi problema, na objektu, s katerim ne bi premostili le Gruberjevega prekopa, marveč tudi železniško progo ob njem. Karlovški most bi na ta način ostal nedotaknjen. Potrebna lokacijska dokumentacija je že naročena pri Ljubljanskem urbanističnem zavodu. Problem tranzitnega prometa, ki danes (in tako bo še nekaj časa!) preobremenjuje Karlovški most, pa bo uspešno rešila šele posebna tranzitna cesta, za katero je že določen urbanistični rezervat v bližini Jurčkove poti. Rešitev problema Karlovški most, kot to nakazuje članek, je iz prometnih ožrov povsem sprejemljiva, vendar bi po mnenju občinskih strokovnjakov zavrla učinkovitejšo rešitev za daljše obdobje. Na mestnem nivoju in na nivoju prizadetih občin so mnenja, da je obravnavanje problema vsaj republiškega značaja, saj v glavnem tranzitni promet tako zaostruje ta problem, da njegove rešitve ni mogoče odlagati v nedogled.

Predlog univ. prof. Cvetka Lapajnetu in asistenta Jožeta Kušarja: povečanje kapacitete križišča ob Karlovškem mostu.

Tri iz Velikih Lašč

ZVEZA S SVETOM

Vse kaže, da bodo Velike Lašče v letošnjem letu dobile zvezo s svetom, ko bodo telefoni priključeni na avtomatsko telefonsko omrežje. V letošnjem letu so položili kabel med Ortnekom in Velikimi Laščami in nadaljujejo zvezo proti Grosupljemu. Ta zveza zvezo pomembna, saj je sedanja zelo obremenjena in je treba z njo zvezo z Ljubljano tudi kako uro, iz Ljubljane pa menda še po 14. uri ima za nujne primere zvezo z mestom le milicija. Nevitah pa pride zaradi velike oddaljenosti tudi do prekinitve.

MALICA NA PODRUŽNIČNIH ŠOLAH

Vemo, da je vprašanje prehrane na centralnih šolah v Ljubljani rešeno. Ne moremo pa tega trdit za podružnične šole, ki jih je v okolici Velikih Lašč kar 7.

Ti učenci so za marsikaj prikrajšani: učitelj istočasno pokriva več razredov hkrati, a učenci morajo doseči enako znanje kot učenci z normalnim poukom; imajo manj možnosti za razvedrilo, športne dejavnosti; imajo daljšo in napornejšo pot v šolo, pozimi, ker je v teh krajih veliko snega in končno nimajo možnosti za topla malica.

Ali naj vzame s sabo kos starega kruha (na deželi ga imajo enkrat tedensko), ko za druge šolarje še namazan kruh ni v uporabi, saj lahko boljše malico kupijo v bližnji trgovini? Mlečne pije so bile pred leti ukinjene in ni videti, da bi se obnovile.

Vse to se pozna pri uspehu in telesni rasti, saj so njihovi vrstniki na drugih šolah pri pouku uspešnejši in večji od njih.

VARNI IN POD STREHO

Zadnjih nekaj let je bilo potrebno veliko dela in denarja, da bi popravili strehe na starih zgradbah podružničnih šol. Ker so stavbe na izpostavljenih legah, jih je bilo treba zaščititi s strešno kritino. Tako so zdaj otroci in učitelji ob nevihtah varni pod šolsko streho. Na nekaterih šolah so bile urejene tudi sanitarije in vodnjaki za pitno vodo, druge pa še čakajo na ureditev v naslednjem letu.

LISTAMO PO NAŠI PRETEKLOSTI

IŽANCI SO BILI OD MUH

Bržčas nismo odkrili Amerike, če vam „zaupamo“, da jugozahodni del Ljubljanske kotline zaključujeta Krim in Mokerc. Zdaj sicer pravijo Krim le tistemu vrhu, ki se vzpenja nad Krimom, nekdanj pa temu le ni bilo tako.

Gorivo iz barjanskih „pregovnikov“ — šota

Pravijo: „Gremo na Krim!“ To pa pomeni, da jim velja naziv Krim, gozdno gmoto, mar ne? Bojda pravijo tako že od nekdaj, tja od Borovnice.

V starejših dobah so predele in kraje tod imenovali precej drugače. Ig je bilo ozemlje od Tomišlja po robu Krma vse tja do Iškega jezika, preko današnjega Iga do Pijave gorice, Iške loke in spet „ubrano“ do Tomišlja. Svet okoli Krma in Mokreca se razteza med sotesko Zalo, pečjo, Ljubljanskim barjem, borovniškim Peklom vse do hribovitih pri Cerknici. Potemtakem je to svet, ki v resnici živi skupno življenje, bil zapisal pred časom Tone Ljubič.

Na barjanskem svetu so ljudje najprej zabiti v glinasto dno kole, v njih položiti lesene hlode, da bi varno prišli med Ižance. Kaj vse so prevažali v Ljubljano — tega zares ne boste verjeli ne našemu prijetju, morda le svojim očem, a kaj ko je čas opravil svoje. Je že bilo to, so z Ižanskega konca prepeljali v mesto največ živil in kuriva. Za kratek takrat v Ljubljani najraje uporabljali šoto. Bila je pač najcenejša toplota ob mrzlih zimskih mesecih ni zmanjkalo v domačih kamninah.

Pravijo, da posebno ljub in prijeten ni bil „ižanski punt“, ki je kar prišel do Ljubljane. Može z Ižancek se jo v revolucionarnem letu 1918 ubrali lepega dne z vsemogočim kmečkim orodjem proti slovenski policiji. Po barju se je vila povorka nenavadnih puntarjev, ki so od gospode terjali svoje pravice.

Ko so naredili red po ižanski graščini, so odšli še nad ljubljansko gorivo. Najprej so podrli cestno zapornico in uničili notranjost mitnice, potem so opravili še s tistimi mitničarji, ki se jim ni ljubilo „hitreje“ teči. Ižanci so od muh, saj so kar sami napravili red na ljubljanskih mitnicah. Od takrat lahko nekaj dni brez mitnine dovažali na ljubljanski trg vse, kar se zljubilo. No, njihovo veselje ni trajalo dolgo. Spet so se morali pred mestnim zakonom. Toda dosegli so nekaj, česar ni uspelo še nikomur prej. S svojim puntom so prisilili mestne očete, da so ustanovili „ižanski“

Popis prebivalstva na Slovenskem

Prvo splošno štetje prebivalstva v naših krajih je bilo leta 1754. Seveda pa ima to prvo štetje še svojo predzgodovino. Ohranili so se viri, iz katerih lahko vsaj približno ocenimo število prebivalstva v posameznih krajih. Ti viri so urbarskega, davčnega in podobnega značaja, ter viri cerkvenega izvora. Od 17. stoletja dalje so morali namreč župniki sestavljati poročila o stanju posameznih far, v katerih so tudi podatki o rojenih (krščenih), umrlih, poročenih in o številu vseh duš.

V zvezi z razvojem merkantilizma (smer v ekonomski politiki in politični ekonomiji v 17. in 18. stoletju, ki je pospeševala trgovino in izvoz), se je začela država zanimati za gospodarstvo, davčno moč in tudi za število prebivalstva na svojem ozemlju. Zato je Avstro-Ogrska, ki je vključevala tudi takratno slovensko ozemlje, leta 1753 zapovedala prvo splošno štetje prebivalstva. Izvedeno je bilo po načelu dvojnega štetja duš, po posvetnih in cerkvenih oblasteh. Ugotavljali so znake, spol, družinski stan in starostno skupino. Drugo štetje je sledilo šele leta 1761, nato pa so bila štetja dokončana za vsako leto. Za vsa ta štetja, imenovali so jih konsignacije duš, je značilno, da ni bil določen kritični trenutek popisa. Zaradi tega, in ker država ni imela primernih organov, ki bi morali izvesti zanesljivo štetje, so podatki še nezanesljivi.

Leta 1769 je Avstro-Ogrska reformirala svojo armado. Za izvedbo te reforme je bilo nujno, da dobi pregled vseh oseb, ki pridejo v poštev za rekrutacijo. Tako je bilo leta 1770 izvedeno splošno štetje prebivalstva, ki pa je služilo obenem kot nekaj nabor. Tako postane štetje prebivalstva za več kot 80 let predvsem vojaška zadeva. Ta štetja, ki so si sledila vsaka tri leta, so se imenovala vojaške konskripcije. Tudi ta še niso poznala kritičnega trenutka, vendar pa so le dala prve zanesljive podatke o številu prebivalstva. Okrog leta 1780 so vojaške konskripcije naštele na tedaj slovenskem ozemlju 860.000 prebivalcev. Zadnje štetje po sistemu vojaških konskripcij je bilo leta 1850.

Obvestilo iz splošne ljudske obrambe in zaščite

Veliko število občanov ni seznanjeno z zakonskimi predpisi in odloki, ki se nanašajo na splošno ljudsko obrambo in zaščito pred vojnimi akcijami ali na hude naravne nesreče (potres, požar, poplava itd.). Eden od teh predpisov je odlok zveznega izvršnega sveta R.P. št. 55 z dne 18. 3. 1970, ki obvezuje vse občane, delovne in druge organizacije, državne organe in stanovalce v hišah, ki so v družbeni lasti, da morajo imeti minimum sredstev za zaščito pred vojnimi akcijami in drugimi hudimi naravnimi nesrečami. s8/8M,

Ta odlok je objavljen v „Uradnem listu“ SFRJ št. 13/70 in velja od 26. 3. 1970. — Občani morajo nabaviti zaščitna sredstva v dveh letih (pomeni od 26. 3. 1972), organizacije in podjetja pa v enem letu (t.j. do 26. 3. 1971). — Prav zato, ker sta taka kratka, občani pa večinoma za ta odlok ne vedo, ga objavljamo v našem glasilu. Omenjeni minimum

obveznih sredstev za zaščito je kompletiran v posameznih kompletih v predpisnem sestavu in določen na posebnem sestanku organov ZIS in proizvajalcev. — Ti kompleti so že pripravljeni in vsebujejo vsa predpisana sredstva, dodani so še nekateri artikli, ki pomenijo zadnjo novost v zdravstveni, oziroma zaščitni tehniki. Komplete je pregledala tudi

komisija zveznega sveta za zdravstvo in socialno politiko ter republiškega sekretariata za narodno obrambo. — Cena kompletov je odredjena in izključuje kakršnekoli komercialne postopke, čeprav je material najvišje kvalitete.

1. OSEBNI ZAŠČITNI KOMPLET (obvezen za vse občane)
Vsečina: 1 prvi zavoj tip 3, 1 vata 50 g, 1 zav. papirnati robci, 1 zav. pralno sredstvo, 50 g sode bikarbone, 200 ml alkohol, 1 zaščitno ogrinjalo, 1 zaščitna gumijasta maska-respirator, s sposobnostjo za drževanja: fini prah 98 %, oljna megla 97 %. Zelo preprosta menjava

filtrir in nadomeščanje s priročnimi filtri.

Komplet je pakiran v kartonski škatli in PVC ovitku ter neprodušno zaprt. Cena osebnega kompleta je 55.- din feo Ljubljana.

2. ZAŠČITNI KOMPLET ZA DELOVNE IN DRUGE ORGANIZACIJE

a) je pravzaprav priročna lekarna bogate vsebine, spravljena v torbici, izdelani iz impregniranega platna in skajja, barve smb in praktična za nošenje. — Cena je 190.-din (brez prometnega davka)

b) Komplet za dezinfekcijo in dokontaminacijo, ki je prav tako kvalitetne vsebine z detergentom, zavoji, vato, robci, ampulami, iglami za injekcije in Silex brizgami. Sredstva so pakirana v kartonski škatli in v PVC ovoju. — Cena je 330.-din (brez prometnega davka).

3. ZAŠČITNI KOMPLET ZA STANOVANJSKE HIŠE je obvezen na vsakih 10 stanovanj in sestoji iz a) priročne lekarne, pakirane v torbici iz impregniranega platna. Cena je 190.-din in b) kompleta za dokontaminacijo, pakiran v kartonski škatli in PVC ovoju. Cena mu je 260 din (brez prometnega davka).

4. ZLOŽLJIVA SANITETNA NOSILA obvezna na vsakih 100 delavcev ali na 10 stanovanj. Izdelana so iz duraluminastih cevi z lesenimi ročaji in močnega platna z zglavnikom. Dimenzije nosil so po JUS M.T. 5.500, standardna in zložljiva. Cena je 395.-din.

Sole, trgovska, gostinska in kino podjetja, so po uredbi ZIS dolžna nabaviti poleg sredstev za zaščito svojih delavcev tudi potrebne količine sredstev za kolektivno zaščito 25 % poprečnega števila obiskovalcev, ki se utegnejo hkrati znajti v njihovih prostorih.

Za nakup zaščitnih sredstev se odločite čimprej. Ni treba, da pride do vojne, zaščitna sredstva potrebujemo tudi ob večjih obratnih, prometnih in drugih naravnih nesrečah. Podjetjem, zavodom in ustanovam se priporoča, da organizirajo in olajšajo nabavo osebnega zaščitnega kompleta za svoje delavce in njihove družine tako, da komplete naročajo v skupnem naročilu in jim omogočijo odplačilo kompletov v nekoliko obrokih.

Na razpolago so tudi zanimive knjige iz tematike NOB, zelo primerne za priložnostne obdaritve posameznikov in razni pripomočki za pouk in rekreacijo: daljnogled 8 x 30 po din 240.-, busole tipa Bezzard, po ceni od 37 do 86 din, karte specialce Slovenije v razmeri 1:25.000, 1:50.000, 1:100.000 in 1:200.000 po ceni 36 do 40 din, zračne puške po 100 din, garniture svinčnikov za vodenje kart po 80 din, komandirska ravnila po 4 din, razni priročniki za poveljnike in vodje ekip civilne zaščite itd. Prav tako se dobijo tudi predpisani materiali in pripomočki za osnovne, srednje in poklicne šole, fakultete, rez. vojne starešine, mladinske, taborniške, planinske in druge organizacije, v zvezi z opremljanjem in učnimi programi. Posebej se priporoča nabava revije „Naša obramba“, ki prinaša 80 % bogate vsebine za obrambni pouk, program za rez. vojne starešine, aktualno tematiko sodobne obrambe itd. in bi zato ta revija morala priti v vsako našo družino.

Uredništvo „Naše komune“ obvešča občane in vse zainteresirane organe, da daje informacije in sprejema vsa naročila pooblaščenih poverjenikov za občino LUR tov. Stanko Steblovnik, vsak dan v sobi št. 7. in 15. občinske stavbe (TMDB-7), popoldne pa na Tržaški c. št. 35. — Poverjenik naročila opremi z žigom in izjavo, da se sredstva kupujejo brez prometnega davka, navedene cene so torej fiksne.

Epilog k pisanju »Naše komune« o dogodkih na rudniškem pokopališču

V zvezi z objavo pisma A. Štrubljeve o dogodkih na rudniškem pokopališču v „Nedeljskem dnevniku“ je postavil izvršni odbor občinske konference SZDL Ljubljana-Vič-Rudnik uredništvu Nedeljskega dnevnika ter mestni in republiški konferenci SZDL vprašanje o umestnosti in odgovornosti objave takšnega pisanja. Medtem ko mestna konferenca ni odgovorila, je republiška — zanjo sekretar tiskovnega sveta Tomo Martelanc — sklicala sestanek, ki se ga je za Nedeljski dnevnik udeležil glavni urednik Slavko Beznik, za občinsko konferenco SZDL pa sekretar Bine Lenaršič in odg. urednik Naše komune Sandi Sitar. Rezultat tega sestanka je bil dogovor za sledečo izjavo glavnega urednika Nedeljskega dnevnika v našem glasilu:

Izjava:

S polemiko o problemih, ki so nastali v zvezi z ukinitvijo rudniškega pokopališča, Nedeljski dnevnik nikakor ni hotel demantirati ali izpodbiti stališč občinske konference SZDL oziroma njene glasila Naša komuna. Mnenja, ki jih je objavil v „Pritožni knjigi“, ne izražajo mnenj redakcije, kar je razvidno že iz koncepta te rubrike. Brž ko je uredništvo Nedeljskega dnevnika ugotovilo, da posamezna mnenja o tem vprašanju lahko pripeljejo do obravnavanja nebitvenih stvari in celo polresnic, je po objavi odgovora odgovornega urednika Naše komune razpravo prekinilo.

Glavni urednik „Ljubljanskega dnevnika“
SLAVKO BEZNIK

KS DOBROVA

Načrtna in nenačrtna zazidava zemljišč v naselju Dobrova je povzročila nevzdržno stanje glede odvoda fekalij in meteornih voda. Krajevna skupnost je v letu 1970 pripravila načrte in zbrala 26 milijonov starih dinarjev. Za najnujnejšo ureditev je že sklenjena pogodba s Komunalnim podjetjem Vič za znesek 290.000 ND.

KS IG

Prebivalci vasi Kremenice in Dobravice skoraj nimajo pitne vode. Ob nekaterih hišah so vodnjaki v zelo slabem stanju in predstavljajo stalno nevarnost za okužitev. Zaradi tega so pripravljeni prispevati preko milijon starih dinarjev in prostovoljno delo, samo da bi prišli do zdrave vode. Pričakujejo pomoč od krajevne skupnosti Ig.

Občinska zveza za telesno vzgojo je tudi v letošnjih polletnih počitnicah priredila smučarske tečaje, na katere se je prijavilo prek sto solarjev. Njihov cilj je bila Rakitna, toda kakor lani tudi letos ni bilo dovolj snega. Tečajniki so se morali preseliti na Veliko planino in smuka se je nadaljevala. Spremljevalci poteka smučarskih tečajev so lahko opazili skrbno organizacijo in še zlasti požrtvovalno delo vodij tečajev za mladino. — Fotografski zapis z letošnjih smučarskih tečajev na Rakitni je prispeval France Modic.

DRUGI POKLICI SO LAŽJI

Jožeta Viranta, mladega gospodarja iz Klade nad Zelimljami, poznajo že dolgo. Gospodari na majhnih hribovskih kmetijah, kakršnih je pri nas še veliko. Pri svojem delu je zagnan, kajti iz hribovske zemlje se da iztisniti le, če pridno delaš in uporabljaš podobne dosežke agrotehnike.

— Zakaj si se odločil, da boš kmetovalec?

— Nekdo je moral prevzeti posvetov. Oče je zgodaj umrl, mama ni zmogla vsega. Tu je tudi ljubezen do zemlje. Danes se ne bi več odločil. Drugi poklici so lažji in donosnejši.

— Koliko časa že gospodariš?

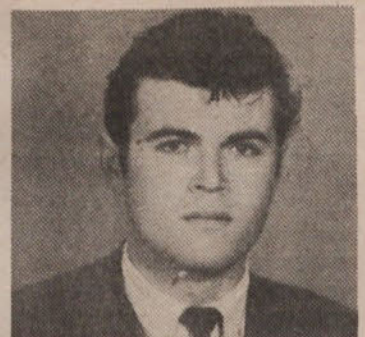
— Ze od mojega osemnajstega leta dalje, s pomočjo mame in kasneje žene. Bil sem tudi pri vojaki in v Nemčiji.

— Zakaj si odšel na delo v Nemčijo?

— Da bi si prislužil nekaj denarja. Delal sem v gozdu. Spoznal sem svet in se marsičesa naučil, tako da še bolj spoštujem domačo grudo.

— Ali dohodek iz kmetijstva zadostuje za pokrivanje realnih potreb tvoje družine in kmetije?

— Dohodek iz same kmetije ne zadostuje za pokrivanje potreb.

Mladi gospodar Jože Virant

Vendar imam nekaj malega dohodka iz gozda in pri reji prašičev. Pozimi koljem prašiče pri sosedih. Največje breme predstavljajo davki, ki so za nas preveliki.

— Kakšna gospodarska orodja imaš?

— Poleg običajnih kmečkih orodij imam ročno motorno kosilnico in motorno žago. Moje delo je v glavnem usmerjeno v pridelovanje kreme in v gozd. Potreboval bi tudi druge stroje in priključke, vendar so predragi. Družba bi morala prilago-

dit cene, da bi bile dostopne tudi nam.

— Kako si zadovoljen z obstojem davčnega politiko?

— Nisem zadovoljen. Zemljo imam v V. in I. razredu, uvrščeni pa smo v tretji okoliš. Tu pri nas je trpljenje večje, ker smo v hriboh. Rast je slabša kljub gnojenju z umetnimi gnojili.

— Bi se vključili v preusmeritev kmetije, kot se v zadnjem času preusmerjajo druge?

— Da. Seveda pa bi morala biti preusmeritev podprta s krediti pod ugodnimi pogoji. Letos sem napeljal vodo. Manjkajo mi še napajalniki.

— Kako naj bi omogočili gospodarjenje mladim kmetom?

— To bi uspelo preko primerne davčne politike, ustreznih kreditov, ob pomoči strokovne službe. Pri nas je potrebna sprememba katastra. Predvsem pa bi morali ceniti kmeta kot enakopravnega člana družbe; za kmeta danes ni pravega razumevanja. Kmetijski pridelki se še vedno prodajajo pod ceno.

— Koliko glav živine imaš?

— Redim pet glav goveje živine, nekaj lastnih prašičev in 60 koope-racijskih v turnusu. Vsako leto prodam 5 kub. metrov lesa. Druge večje prodaje nimam. S preureditvijo kmetije bi tržnost lahko povečal.

— Kako se vključuješ v družbena dogajanja in kaj naj bi kmetije dobili v smeri organiziranosti?

— Pogrešam stabilnosti v prodaji. Kmetije nimamo svojih organizacij, ki bi se borile za kmetove koristi. Sicer sem član krajevne skupnosti Zelimlje in aktivno sodelujem v vseh akcijah. Z delom krajevne skupnosti sem zadovoljen, ker si res prizadeva nuditi ljudem čimveč v okviru danih možnosti. Letos smo dobro poskrbeli za krajevna pota in KS nam je veliko pomagala pri gradnji. Poskrbeti bi morali tudi za občinsko cesto. Sem tudi član SZDL.

— So kakšne možnosti za razvoj turizma?

— Sam nisem lovec, čeprav je divjadi tu precej in dela celo škodo. Možnosti so, a potrebno bi bilo pravilno usmerjanje. Možno bi bilo tudi smučanje. A najprej bi potrebovali ustrezno cesto.

Inž. LOJZE HABJAN

Naša komuna, glasilo občinske konference SZDL Ljubljana-Vič-Rudnik. Izhaja mesečno. Ureja uredniški odbor: inž. Janez Čemažar, Danilo Emeršič, inž. Lojze Habjan, Slavo Kobe, Rudi Kosmač, Bine Lenaršič, Peter Likar, Boris Makovec, Darko Perovšek, Ivan Virnik in Sandi Sitar (odgovorni urednik). Uredništvo in uprava: Ljubljana, Trg MDB 7/I., tel. 20-728, tekoči račun SDK 501-8-349/3. Rokopisov ne vračamo. Tiska Tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani.

IVAN VIRNIK

Kulturno življenje v letu 1970

Naša občina je le ena od peterih ljubljanskih občin, v kateri pretežno del kulturnih potreb zadovoljujejo poklicne in druge kulturne ustanove mesta in republike in le manjši del kulturnih potreb zadovoljujejo občani v kulturnih ustanovah in s kulturno dejavnostjo svoje občine.

V naši občini torej lahko obravnavamo le kulturno dejavnost v okviru naših kulturnih ustanov, obravnavamo lahko le naše, občinske kulturne pobude in naše, občinske dosežke. To seveda ne pomeni, da imamo ali da hočemo imeti svojo, občinsko kulturo, marveč se z vso vsmemo, pa čeprav morda skromno, vključujemo v celovitost slovenske kulture, s tem tudi jugoslovanske in kulture sploh. In v naši občini jih ni malo, ki so si v preteklem letu prizadevali, da bi bil naš delež v slovenski kulturi kar največji.

Z NOVIH IZHODIŠČ KRENITI NAPREJ

V letu, ki je minilo, je bilo delo sveta za kulturo in prosveto pri občinski skupščini usmerjeno v ugotavljanje trenutnega stanja posameznih vrst kulture in kulturnih dejavnosti in v usmerjanje teh dejavnosti, da bi v bližnji prihodnosti dosegli na teh področjih še več kot doslej.

Ugotovljeno je bilo, da je treba za razvoj knjižničarstva v občini najprej konsolidirati občinsko matično knjižnico „Prežihov Voranc“, ki v prostorih, kakršne ima sedaj, nima možnosti za razvoj niti kot izposojevališče, kaj še kot matična knjižnica. Zato bi bilo treba poiskati knjižnici primerne prostore na primernejšem kraju. Ko bi bilo to opravljeno in bi bila v knjižnici tudi primerna zasedba strokovnih delavcev, bi kazalo urediti novi izposojevališči še v Rožni dolini in v Koleziji ali v Trnovem, ki ne gravitirata k Tržaški cesti.

Svet je nadalje ugotovil, da je že zadnji čas, da inventiramo kulturne spomenike vseh vrst v naši občini, da ugotovimo njih dejansko stanje, potrebne ukrepe za ohranjanje in restavriranje ter da se odločimo za način in vrstni red potrebnih del.

Prva večja akcija te vrste je bila že storjena ob 500-letnici Velikih Lašč za zaščito in ureditev kulturnih spomenikov, ki nas spominjajo na Trubarja, Levstika in Stritarja.

Posebne smernice so bile dane tudi Zvezi kulturno prosvetnih organizacij, da bi amaterska kultura v naši občini stopila korak naprej: oblikoval naj bi se letni prireditveni program, okreplila naj bi se kadrovska zasedba in vpeljalo naj bi se še bolj stimulatивно financiranje kulturno prosvetnih organizacij in bolj učinkovito nagajevanje strokovnih delavcev v kulturi.

Posebna misel je bila tudi posvečena poglobitvi dela krajevnih skupnosti, na katere naj bi se v prihodnje prenesla skrb za vzdrževanje kulturnih objektov, prostorov in naprav, hkrati s tem pa seveda tudi v ta namen določena denarna sredstva.

Občinska skupščina je na svoji seji vse te zamisli potrdila in s tem zavezala vse prizadete, da jih uresniči.

MALODUŠJE JE DEMANTIRANO

Aktivna kulturna dejavnost, ki je v naši občini zgolj amaterska, je v letu 1970 demantirala s svojim obsegom in sem ter tja tudi s kvaliteto vse malodušne, ki so čez amaterizem v kulturi že potegnili črto ali ki so vsi potrli, če amaterizem ne napreduje strmo navzgor.

V primerjavi s prejšnjim letom so bile kulturne organizacije tudi lani vsaj tako aktivne, če ne še bolj. Ob 500-letnici Lašč se je tudi tam premaknilo, vsaj za kratek čas, KUD Barje se je močno aktiviral, še prav posebno ob praznovanju svoje dvajsetletnice, povsem

na novo pa se je ustanovilo kulturno društvo v Robu, ki je takoj pohitelo s svojo prvo premiero.

Gledališčniki — amaterji so lani pripravili 11 premier poleg nekaj recitalov in veselih večerov. Videli in slišali smo tudi opereto „Pri belem konjčku“, kar se je po dolgih letih zgodilo prvič v naši občini.

S svojimi deli so gledališčniki gostovali v občini in drugod po Sloveniji, z 10 deli pa tudi nastopili na IX. občinski reviji gledaliških del.

Prosvetno društvo Horjul se je s svojim delom „Veter v vejah sasafra“ uvrstilo na republiško revijo in zastopalo Slovenijo na zveznem festivalu amaterskih gledališč na Hvaru.

Vokalna glasba je prav pred koncem leta doživela pomemben razmah: na Barju in na Škofljici so se oblikovali moški pevski kolektivi, ki bodo — tako upajmo — sčasoma pevsko kulturo v naši občini pomembno obogatili. Moški oktet DPD Svobode Podpeč pa je svojim lepim dosežkom iz prejšnjih let dodal še nove in se uveljavil tudi na ljubljanski RTV.

Mladi pevci naših osemletk so se spet predstavili na majskem srečanju mladih pevcev v Festivalni dvorani. Nastopilo je sedem otroških in enajst mladinskih pevskih zborov.

Folklorna skupina z Dobrove pri Ljubljani, sicer edina v občini, je lepo napredovala, obogatila program in nastopala v občini in izven nje.

Da ne bo ostalo pozabljeno: v občini Ljubljana-Vič-Rudnik imamo pri KUD „France Prešeren“ v Trnovem tudi baletno šolo za začetnike, ki deluje že vrsto let in po tej plati dopolnjuje celotni kulturni spekter naše občine.

Pomemben, čeprav manj hrupev dejavnik pri kultiviranju in izobraževanju so naše amaterske ljudske knjižnice, njih 12 po številu. Organizacija, poslovanje in obseg nakupa novih knjig v teh knjižnicah so po podatkih republiške matične službe edinstveni v naši republiki.

Morda ne vemo vsi, da so v občini poleg Kina Vič še trije kinematografi, kjer predvajajo filme nekajkrat tedensko, mimo tega pa deluje še nekaj ozkotračnih projektorjev.

In povejmo še to, da je kulturno življenje v naši občini, vsaj tisto, imenujmo ga „občinsko“, lahko raslo in se razvijalo, ker je bila v občini ugodna klima splošnega razumevanja celotne občinske skupščine, kar se ni odražalo le v platonskem pritrdjanju, marveč tudi v izdatnejši gmojni podpori.

Če bo tako tudi v tem letu, bo kultura v občini še bolj cvetela.

B. MAKOVEC

KAKO IZ ZAGATE?

Toda v občini Vič-Rudnik se bodo o šoli morali pogovarjati. Zakaj? Zato, ker ima osnovna šola Škofljica problem, ki ga sama ne more rešiti.

Zgrajena je bila tik po vojni, še pred šolsko reformo. Za približno 100 otrok, kolikor jih je takrat na Škofljici hodilo v šolo, je bilo to dovolj. „Ljubljanska spalnica“, kot domačini s ponosno zagrenjenostjo imenujejo svoj kraj, pa se vztrajno širi. Sedaj je na šoli že skoro 300 šolarjev. Kaže, da jih bo še več, saj je Škofljica izredno privlačna za gradnjo družinskih hiš. Starši so za-

posleni v mestu, otroci hodijo doma v šolo.

Iz leta v leto pa se vodstvo šole težje otepa z uspešno organizacijo pouka. Vsa prizadevanja se jim razbijajo ob pomanjkanju potrebnega šolskega prostora. Šola ima sedaj pouk v štirih učilnicah, kar je bilo ob gradnji povsem dovolj. V vsakem razredu celo nekaj manj kot 25 učencev. Vsi so imeli dovolj prostora. Takrat so bili vsi zelo zadovoljni.

Pouk imajo sedaj v centralni stavbi in v dveh lesenih provizorijskih kabinetih. Učila se stiskajo v

omarah po razredih. Laboratorijev ni. Delavnica je v kletnem neprimeren prostoru. Telovadnice nimajo. Še igrišče ob šoli je neasfaltirano in seveda prašno ali pa blatno. Pozimi telovadijo v neprimernih dvorani. Tudi knjižnica in upravni prostori so improvizirani kotički, v katerih je bivanje komaj-mogoče. O podaljšnem bivanju učencev, o otroškem varstvu, o razširjenih svobodnih aktivnostih, o šoli kot kulturnem centru kraja, o vsem tem lahko le sanjarijo.

Škofljčani so marljivi in skromni ljudje. Predlagajo, naj bi šolsko stav-

bo povečali. Izdelan je že tudi črt, želijo si najcenejšo smotno število.

O njihovem problemu pa bi lahko razmišljali tudi drugače. Za mlajše na Škofljici je sedanja šola stavba dovolj velika. Stirje nižje rredi bi lahko v njej zaživel prijetno in uspešno. Urediti bi bilo treba sodobno telovadnico. Ostale učence iz višjih razredov bi kazalo čimprej preseliti v moderne učne prostore. Ljubljana-Center ima prostih učilnic. Zakaj bi ne sprejeli učencev iz Škofljice? Ob splošno razširjeni in uporabljeni praksi prevoza učencev, ob skrbi za racionalizacijo šolske mreže (ki se je Ljubljana še ni lotila tako kot Maribor) vidim v takem načinu edino možnost — hitro rešitev.

ŽAJC MILICA-BREDA

Ob 20-letnici KUD Barje

Tov. Lojze Rozman je po poklicu fotograf pri Geodetskem zavodu v Ljubljani. Star je 23 let in že 4 leta predsednik, 8 let pa član kulturno-umetniškega društva na Barju. Občudoval sem njegovo navdušenje, tolikšen zanos in voljo, ki jo kaže naš najmlajši predsednik KUD za delo na kulturno prosvetnem polju. Tesno povezan z vsem kulturnim doživljanjem v svojem kraju, ves zavzet v sprejemanju nasvetov starejših kulturnikov, mi je rade volje dal odgovore na nekaj zanimivih vprašanj.

Kdaj je bil postavljen zadrugi dom s kulturnim hramom?

Pred približno 20 leti so naši očetje in prebivalci Barja zgradili v svojem središču ob Izanski cesti zadrugi dom z dvorano in odrom. V letu dni je bil dom v glavnem gotov.

Kdaj pa je bilo ustanovljeno kulturno prosvetno društvo na Barju? Kako je društvo začelo s svojim delom?

Leto dni prej je bilo v novih prostorih ustanovljeno kulturno umetniško društvo, katerega odbor in članstvo sta z vso zavzetostjo krenila na delo. KUD je v svoji materialni izgradnji — ustvariti pogoje za sodobno obliko dela izčrpal prvo točko svojega programa in danes je na poti kulturnih dobrin in izobraževanja prebivalcev Barja.

Kaj so in kaj pričakujejo prebivalci Barja od društva? Kakšna je povezava z drugimi družbenimi organizacijami?

Ljudje od te organizacije največ pričakujejo, ker je edino aktivna. Da bi društvo dalo ljudem čim več, bi se moralo nujno povezati z drugimi množičnimi organizacijami. Žal teh vezi ne more vzpostaviti, ker druge organizacije nimajo razumevanja za kulturno umetniško društvo, ali pa ga nočejo imeti, kljub temu, da so vsi prostori zadrugnega doma na razpolago vsem družbenim organizacijam.

Kako je društvo zaživel po svoji ustanovitvi in se vključilo v kulturno prosvetno delo?

Drugo delovno torišče članov KUD je temeljilo na prvem in šele

zadnje čase dobivamo pravo vsebino — s kulturno prosvetnim delom, kar dokazujejo dobre izvedbe dramskih del. Dramska dejavnost je v društvu najmočnejša. Tudi nove oblike družbenega dela, kot klubsko življenje, je na Barju našlo plodna tla.

Ali je zašlo društvo v kakšne nepredvidene težave?

Naše delo, polno zainteresiranosti in razumevanja, je kot strela z jasnega spravo s tira, ko so gospodarstveniki z občine hoteli dom bolj ekonomsko izkoristiti. To je na delo Barjanov vplivalo zelo negativno. Ponovno se je začela zbirati pri Barjanah slaba volja, ko so zadnje čase začeli prihajati na ogled dvorane

sezonski delavci in drugi, ki bi želeli spremeniti kulturno prosvetne prostore v skladišča in delavnice, stanovanja ipd. Pravice in potrpljenje Barjanov je bilo v teh 20 letih že večkratno. Barjani so bili zaradi tega zelo prizadeti, saj so čutili, da njihov trud in delo ne rodi pravih sadov.

Kakšen sloj prebivalcev Barja je vključen v KUD?

KUD sestavljajo večinoma mladi ljudje. V društvu so predvsem delavci, mlajši obrtniki (vajenci in pomočniki) ter nekaj študentov in dijakov. To je sloj ljudi, ki je vsa leta nadaljeval z delom, tako da je bilo društvo nekajkrat med najboljšimi v občini.

Kako so Barjani gledali na nastopajoče težave glede prostorov društva?

Ljudje niso mogli razumeti, da se v isti sapi, ko se govori o skrbi za kulturno rast naših delovnih ljudi, ko širimo po domovini grade kulturne domove, da se v takem okolju najdejo forumi, ki problem barjanskega zadrugnega doma in prostorov

društva gledajo le skozi dinar. Barjani ne oporekajo nujnosti odplačevanja dolgov, popraviljanja in vzdrževanja doma in prostorov v njem. Vendar se zavedajo, da je bila dvorana zgrajena pred nastankom dolgov. Dalje se pozablja, da organizacija lahko in tudi vzdržuje vse naprave v svojih prostorih, vključno pripadajoči del strehe. Brezmenata torej ne nosi dvorana, še manj pa Barjani. Barjani ne najdejo nikjer jamstva, da se po ev. adaptacijah, renoviranju dvorane in pripadajočih prostorov društva ne bo našel kdo, ki bo zaradi „lokacije in primernih prostorov“ spremenil prostore v delavnice ipd. Lahko bi se celo zgodilo, da bi pristojni faktorji tedaj pozabili na trud in ugled ter uspehe, ki jih je društvo pridobilo v času svojega obstoja. Barjani se vprašujejo, kdo so tisti forumi in kje so tisti faktorji, ki pošiljajo na Barje ljudi in celo delegacije ogledovat kulturne prostore z namenom, da jih spremenijo za druge namene. Ali se ne zavedajo, da s takim brezvestnim ravnanjem kradejo ljudem voljo do kakršnegakoli družbeno koristnega dela!

Omenili ste, da dramska dejavnost v vašem društvu prevladuje. Koliko imate predstav in kje nastopate?

Vsako leto pripravimo eno delo, s katerim gostujemo po občini in na stopimo na zaključni občinski reviji dramskih del, na kateri smo nastopali že sedemkrat. Tudi letos bomo nastopili na deseti jubilejni reviji dramskih del.

Kakšen je sestav igralskega ansambla, kdo režira in kakšen je vaš repertoar?

V našem igralskem ansamblu nastopajo izključno mladi ljudje. Vsi spadamo v mladinsko organizacijo. Režirajo nam člani dramske komisije pri obč. ZKPO, ker svojega režiserja nimamo. Ker smo mladi, izbiramo tudi temu ustrezen repertoar. Predvsem mladinske igre, so-

Podelitev priznanj zaslužnim kulturno-prosvetnim delavcem 20-letnici KUD „Barje“

dobne komedije. Po starih preživelih igrah ne segamo.

Katere dejavnosti še gojite v vašem društvu?

Naše društvo se bavi tudi z glasbeno dejavnostjo. Organiziramo nastope zabavnih ansamblov in harmonikarjev, predvsem s področja občine. Do sedaj smo imeli dvojne tekmovalne harmonikarje in zabavnih ansamblov.

Kaj vas predvsem vodi k delu v kulturno prosvetnem društvu?

Veseli me kulturno prosvetnega dela in predvsem delo z mladino.

Kaj vas navdušuje v društvu?

Uspehi, ki se porajajo ob raznih prireditvah, ko gre za dobro organizacijo dela v društvu.

Kaj vas revoltira?

Nepravilen odnos nekaterih članov društva do drugih prizadevnih tovarišev in tovarišic.

Kaj si želite?

Da bi društvo dobro uspevalo, bi bilo čim več harmonije med društva in ostalimi prebivalci Barja, ker bi na ta način dosegli skupne uspehe ter uspešno izpolnili našo največjo nalogo — izpolnjevanje kulturne vrzeli na Barju v njegovi okolici. Dalje želim, da končno uredijo ogrevanje dvorane pripadajočih prostorov ter oprejo dvoranski prostor z novimi stropi balkonom. Prepričan sem, da s vestnim in požrtvovalnim delom razumevanjem in pomočjo obč. ZKPO to dosežemo.

Poslovil sem se od predsednika Lojzeta Rozmana in mu začel, bi se vse želje izpolnile.

MIRO PELJŠ
predsednik KUD
za dramsko dejavnost

Trenutno na programu KUD „Barje“: komedija Boeing-boeing

ZA USPEHI SE PRIZNANJA

Četrstoletni obračun

Viški športni delavci so lahko ponosni na to, kar so v vseh letih po osvoboditvi dosegli. Zato je bila tudi nedavna svečana seja pravnega odbora občinske zveze za telesno kulturo tudi po pravici svečana. Na njej so namreč podelili odlikovanja trinajstim športnim delavcem in trem športnim društvom.

Predsednik občinske zveze za telesno kulturo inž. Natan Bernot je v pozdravnem nagovoru poudaril stalno in nesebično marljivost športnih delavcev, vaditeljev in šolskih učiteljev telesne vzgoje, ki so si ves čas prizadevali za rast telesne kulture v občini. K športu so skušali pritegniti čimveč mladine in jo tako odtrgati od ceste in postilne. Skrbeli so za množičnost, iz katere naj bi zrastle kakovost

FRANC JAKŠA je dobil bronasto plaketo za uspešno delo v športnem društvu Mokerc Ig vse od ustanovitve leta 1959. Sestavil je rokometno moštvo, v katerem že 10 let

požrtvovalno dela. Na tečaju v Rovinju je postal rokometni vaditelj. Več let je bil vaditelj rokometnega moštva. Leta 1969 je opravil izpit za rokometnega sodnika.

v športnem udejstvovanju. To se jim je tudi posrečilo, saj so vzgojili že vrsto vrhunskih športnikov. Tako se tudi letos naša občina ponaša kar s tremi kandidati za muenchenske olimpijske igre.

Lani so pritegnili k delu dve novi športni društvi, ki sta pokazali že kar dobre uspehe. S tem pa je naraslo tudi članstvo v športnih društvih, ki je ponekod presenetljivo veliko. Težave so seveda s prostori in opremo, podobno kot drugod. Športnim delavcem je tudi uspelo poživiti delo kluba Savica in ŠD Krim. Z zavestjo, da je bilo lansko leto prav uspešno, so viški športni delavci sedli v Ilirijin zimski vrt, kjer je inž. Natan Bernot podelil odlikovanja najnovejšim med njimi. Večina se jih je slovesnosti tudi udeležila.

ACO VLAH je dobil bronasto plaketo za udejstvovanje v nogometu. Vadi mladince in je pri klubu že 12 let. Začel je kot igralec, vendar je zaradi zdravstvenih razlogov kmalu prenehal igrati. Udeležil se je tudi tečaja za vaditelje in ga uspešno končal. Sedaj je vaditelj mladinske vrste NK Svoboda in selektor mladinske postave nogometne podzveze Ljubljana.

TOMISLAV KAJFEŽ je prejel srebrno plaketo za delo v plavalnem športu. Član plavalnega kluba Ljubljana je od leta 1948 in eden izmed ustanoviteljev. Sprva je bil tekmovalček, kasneje prizadeven odbornik, kar je ostal še do danes. Bil je pobudnik številnih akcij, odlični gospodar kluba in eno od gonilni načrtne dela v klubu. Posebne zasluge ima pri pripravi tekmovalcev, na katerih je bil tudi tekmovalni plavalni sodnik. Sedaj je predsednik klubske finančne komisije.

Ing. BORIS PREDALIČ je dobil srebrno plaketo za delo pri Kajak kanu klubu Ljubljanskega brodarkega društva. Član je že od leta 1949 in odtlej stalno sodeluje pri delu kluba in pripravljanju tekmovalcev. Sodeloval je tudi pri pripravi I. svetovnega prvenstva, ki je bilo v Ljubljani v Tacnu leta 1955. Kot arhitekt je izdelal številne načrte za klubske objekte na Ljubljani, na Mokrcu in v Tacnu. Sodeloval je pri pripravljanju vseh mednarodnih tekmovalcev v Tacnu, bil vodja državne reprezentance na mednarodnih tekmovaljih in opravljal posle kot gospodar in predsednik kluba.

SILVA SLABETOVA je prejela srebrno plaketo za svoje dolgoletno delo z mladino. Bila je uspešna tekmovalka v vajah na orodju (gimnastika in partizanski mnogoboj). Vzgojila je vrsto mlajših gimnastičark, ki so z njo vred zastopale družvo ne samo na republiškem, temveč tudi na državnih prvenstvih. Že od leta 1958 je članica strokovnega odbora, in tudi članica uprave TVD Partizan Vič.

ANDREJ STREMEŠKY je dobil srebrno plaketo za svoje številne uspehe v nogometu. Začel ga je igrati pred 12 leti kot pionir NK Svoboda. Že naslednje leto je igral za mladinsko moštvo, ki je osvojilo naslov slovenskega prvaka. Kot mladinec je tudi že odigral nekaj tekem v članskem moštvu. Sedaj že devet let igra za prvo moštvo, je po starosti najstarejši, eden najboljših igralcev. To dokazuje tudi njegova vsakoletna uvrstitev v slovensko reprezentanco, za katero je odigral že več tekem.

Inž. MIHA TOMŠIČ je dobil srebrno plaketo za uspešno delo v Kajak kanu klubu, katerega član je preko 10 let. Bil je tudi pet let član državne reprezentance in je opravljal pomembne posle v klubu. Vedno je prevzel tisto delo, ki je bilo najtežje in najbolj nevarno, bil je nekaj let tajnik in nato blagajnik. Sedaj je predsednik kluba in še vedno tekmuje.

Inž. DARE BERNOT je prejel zlato plaketo za pospeševanje razvoja kanuizma od začetkov v letu 1950 do udeležbe jugoslovanskih kanuistov na svetovnem prvenstvu v Tacnu, kjer je dosegel 12. mesto. Je pionir kanuističnega športa in je bil še do leta 1963 stalni član državne reprezentance. Na svetovnem prvenstvu leta 1957 je bil šesti, leta 1959 osmi, leta 1963 pa drugi. V teh letih je bil osemkrat državni prvak. Od leta 1963 je član upravnega odbora Kajak kanu kluba Ljubljanskega brodarkega društva, bil je predsednik in večkratni podpredsednik kluba ter redno sodeluje pri pripravi tekmovalcev. Že štiri leta je podpredsednik odbora za kajakštvo pri Brodarski zvezi Slovenije.

DANILO CERKVENIK je dobil zlato plaketo za delo v telovadnem društvu. Vseskozi je vztrajen in prizadeven član strokovnega, gospodarkega in upravnega odbora in že šest let predsednik društva. Njegova zavzetost za napredek vsega članstva in mladine se je odražala na tekmah in prireditvah nekdanjega „lutkovnega gledališča“, katerega član je bil 10 let. Poleg splošne telesne vzgoje je trenutno vodnik moškega podmladka.

MIMI HVALETOVA je prejela zlato plaketo za odlične nastope v partizanskem mnogoboju in gimnastiki. Od 1949. leta je bila zvezna vodnica in uspešna tekmovalka. Že nad 15 let je članica nadzornega odbora TVD Partizan Vič. Toliko časa pa je tudi vzorna vodnica podmladka, mladina ji zaupa in jo ima za drugo mamico.

Inž. DUŠAN KIT je dobil zlato plaketo za uspešno delo v plavalnem športu. Član plavalnega kluba Ljubljana je od leta 1959. Po letu 1966 se je z velikim uspehom lotil vadi- teljske dejavnosti. Plavalce je pripeljal celo do olimpijskih kandida-

tov. Obenem je tudi član Plavalne zveze Slovenije in za svoje delo so ga že odlikovali z Bloudkovo plaketo. SPELA MEVLJEVA je prejela zlato plaketo za svoje dolgoletno delo z mladino. Že pred vojno je bila aktivna članica in tekmovalka pri takratnem Sokolu. Udeležila se je številnih nastopov, tekmoval in prvenstev. Po vojni je s strokovnim znanjem nadaljevala delo kot strokovna učiteljica za telesno vzgojo na osnovni šoli Vič.

STANKO TRČEK je dobil zlato plaketo za svoje bogato športno udejstvovanje telesni vzgoji. Do leta 1919 je bil dober telovadeček pri telesnovzgojnem društvu Sokol. Potem pa se je začelo njegovo plodno in raznovrstno udejstvovanje. V svoji telesnovzgojni organizaciji je bil vodnik vrst na mednarodnih tekmovaljih v Parizu, Pragi in Bruslju. Po osvoboditvi je postal prvi predsednik nove telesnovzgojne organizacije na južnem področju Ljubljane („Krim“). Postal je eden izmed stebrov nove nastalega društva Partizana Trnovo. Bil je vodnik in tajnik, kasneje pa predsednik tega društva. Deloval je tudi v republiškem vodstvu Partizana.

Odlikovali so tudi TELOVADNO DRUŠTVO PARTIZAN TRNOVO. Deluje že od leta 1946, vendar je bilo v prvih letih njegovo delo zelo težko zaradi pomanjkanja prostorov. Leta 1953 so dom spet dobili v svojo upravo in ga preuredili, društvo pa je še bolj zaživelo. Poleg splošne telesne vzgoje delujejo v njegovem sklopu tudi razne sekcije: balinarska, sekcija orodnih telovadcev in košarkarska sekcija. Nekateri člani društva so dolgo časa sestavljali državno vrsto (Šrot, Oblak, Stražišar, Čelešnik). Društvo pa je sprejelo medse tudi nekdanji košarkarski klub Svoboda. Sedaj člani košarkarske sekcije TVD Partizan Trnovo tekmujejo v I. slovenski ligi. TVD Partizan Trnovo skrbi tudi za množičnost osnovnih oddelkov in ostalih sekcij.

KAJAK KANU KLUB LBD LJUBLJANA so ustanovili leta 1935 pod imenom Kajak kanu klub Ljubljana. Sedaj ima približno 400 članov. Zlasti po zadnji vojni so nekateri dosegli izredne uspehe na svetovnih prvenstvih: dve bronasti, dve srebrni in eno zlato kolajno. V povojnih letih so bili tudi dvakrat ekipno prvaki Jugoslavije v mladinski in članski konkurenci. Od leta 1946 ni državnega prvenstva, kjer bi tekmovalci ne osvojili vsaj nekaj prvih mest. Sedaj ima klub v svojih vrstah tudi tri olimpijske kandidate. Klub ima največje zasluge za razvoj kajakaštva na divjih vodah v Jugoslaviji. Leta 1955 je pripravil tudi svetovno prvenstvo v Tacnu.

PLAVALNI KLUB LJUBLJANA deluje od leta 1948. Prvi sadovi dela so se pokazali leta 1954, ko je klub zmagal na republiškem prvenstvu v plavanju. Plavalna sekcija je iz leta v leto napredovala, si leta 1960 priborila vstop v I. zvezno ligo, 1963. dosegla tretje mesto, 1964. in 1965. pa naslov državnega ekipnega prvaka v plavanju. Tudi skakalci v vodo so osvojili ekipno državno prvenstvo. Klub ima blizu 200 članov. Plavalni klub Ljubljana je doslej dal devet državnih reprezentantov v članski konkurenci, med katerimi so najboljši Vrhovšek, Dermastia, Trtnikova, Košorok in Obštetar. V klubu se vsako leto nauči plavanja najmanj 200 otrok.

Ob koncu podelitve odlikovanj je odlikovance in delo občinske zveze za telesno kulturo pohvalil tudi skupščinski tajnik Darko Perovšek in jim zaželel še nadaljnje uspešno delo.

V zašitih dresih na prvenstvu Slovenije

V hali Tivoli je odprto zimsko rokometno prvenstvo Slovenije. V konkurenci moških B ekip, podskupine A tekmujejo tudi rokometiški izanskega Mokerca. Poleg Mokerca so tekmovala še moštva: Iskre iz Nove Gorice, Zagorja, Idrije in Sevnice. Ta skupina je bila zelo izenačena, razen glavnega favorita Sevnice, ki je svoje tekmece premagala s precejšnjimi razlikami. Izanci so igrali odlično z vsemi nasprotniki.

Z dobro kolektivno in ostro igro v obrambi ter premišljeno izdelanimi napadi so osvojili simpatije publike, ki jim je za uspešno izvedene akcije prisrčno ploskala. Klonili so zelo nesrečno le proti Sevnici. To pa ne zaradi neznanja ali podrejene vloge. S Sevnico, ki je ostale svoje nasprotnike premagovala z visoko razliko, so nastopili le 30 minut po naporni tekmi z Zagorjem. Pričeli so dobro in skoraj vso tekmo vodili. Toda proti koncu tekme je izmučenim igralcem Mokerca zmanjkalo moči in je v sežviž Sevnicanom s pomočjo neobjektivnih sodnikov iz Trbovelj uspelo izenačiti in naposled zmagati z golom prednosti.

Prisotni v hali pa smo opazili še nekaj. Moštvo Mokerca je nastopilo izmed vseh najslabše oblečeno. Igralci nastopajo v popolnoma spranih ter delno raztrganih dresih. Mnogi so se spraševali, ali res ni na lgu kakšne gospodarske organizacije, ki bi vsaj v najnujnejšem pod-

prla ta prizadevni, popolnoma amaterski športni kolektiv mladih delavcev in dijakov. Po odličnih igrah na tem turnirju so prejeli nekaj vabil za razne turnirje. Vprašanje pa je, če morajo res v tako slabi športni opremi predstavljati našo občino širom po Sloveniji. Mislim, da bi se moral najti nekdo, ki bi tem skromnim ljudem pomagal.

Rezultati turnirja B skupine, podskupine A:

Mokerc : Iskra 8:5, Zagorje : Idrija 9:5, Sevnica : Iskra 18:11, Mokerc : Idrija 6:4, Sevnica : Zagorje 17:10, Mokerc : Zagorje 9:8, Iskra : Idrija 14:9, Mokerc : Sevnica 7:8, Iskra : Zagorje 12:15, Idrija : Sevnica 10:18.

LESTVICA:

Sevnica	4	4	0	0	61:38	8
Mokerc	4	3	0	1	30:25	6
Zagorje	4	2	0	2	43:42	4
Iskra	4	1	0	3	42:50	2
Idrija	4	0	0	4	38:47	0

JOŽE GREBENC

Ravnateljeva radost

Z obiska pri prosvetnem delavcu, ki ne pozna slabe volje

»Odkar ga poznam, ga še nisem videl slabe volje. V vrtincu neustavljivih časovnih tokov je Jože Kavčič, ravnatelj osnovne šole Dolomitskega odreda v Polhovem Gradcu, vselej tam, kjer je potrebna njegova pomoč. Povsod po polhograjski dolini in v vaseh, ki se strmo vzpenjajo do Črnega vrha, ga poznajo ljudje, ne samo kot zavzetega prosvet-

časa bohota novo šolsko posloje, ki bi mu stežka našli enakega pri nas.

»Spominjaš se, ko si bil pri meni na obisku v stari graščini. Tam so bile nemogoče razmere za normalno šolsko delo. Tu je vse nekaj drugega...“ mi brez vprašanja seže v besedo Jože, ko se sprehajava po novi šoli.

Ustaviva se sredi hodnika. Na levi strani od vhoda so si domiselni šolarji postavili svoj lutkovni oder, spodaj, v kletnih prostorih, pa je – verjeli ali ne – pravcati plavalni bazen. Ravnatelj me še popelje v svojo pisarno, vmes pa mi pokaže še zbormico, v katero sicer ne pride veliko sonca, kjer pa je vendar – prostor za slehernega med njegovimi stanovskimi kolegi.

»Ne morem opisati svojega zadovoljstva,“ pripoveduje moj prijatelj, »odkar smo dobili novo šolo. Zdaj gre delo od rok. Pa, kako fantje in dekleta pazijo na red in čistočo, na učilnice, s kakšno zavzetostjo se predajajo kabinetnemu in šolskemu pouku. Nimaš pojma, vse je na novo zaživelo okrog nas. In telovadnica, da jo vidiš...“

Vem, Jože, in prepričan sem se v to. Rad ti verjamem, da si ponosen na novo šolo in da si še z večjim veseljem in zagnanostjo stopil novim obveznostim naproti.

Svoj čas si mi s ponosom pripovedoval, da se na vaši šoli skoraj vsak učenec, ki uspešno konča šolanje, nauči fotografirati, razvijati, izdelovati razglednice, fotografe, vizitke, diapozitive... Z resnostjo, ki je samo tebi enaka, si mi tedaj dejal, da fotografija vzgaja, uči in zabava.

In česa vsega se ne bodo tvoji učenci in učence še naučili v novi šoli, tam, kjer se ozka vaška pot spusti ob senožen in se rahlo dvigne tja do nove šole, je od trga le dobrih pet minut hoda. V zanosu, ki je za poznavalca polhograjskih šolskih razmer skozi desetletja njihovih mučnih ovinkov vse prej kot »španska vas“, se v krogu

IVAN VIRNIK

Grem, greš, gre — v kino

V rubriki pod tem naslovom vas bo, dragi bralci, »Naše komune“, odšel z novimi filmi, ki bodo prihajali na platno kina

Milan Lindič, programski vodja ljubljanskega Kinematografskega podjetja in stalni dopisnik naše filmske rubrike.

Vič, za mesec dni vnaprej redno seznanjal Milan Lindič, programski vodja ljubljanskega Kinematografskega podjetja. Zato smo namreč uvoda zapisali z njim ta-le pogovor:

Opazili smo nekatere programske spremembe v kinu Vič. Za kaj dejansko gre?

»Vse do lani je bil kino Vič nekakšna dependansa Šiške, resnični kinematograf. Pa brez razloga. Zato smo mu namenili,

Milan Lindič: Kaj bomo gledali na Viču?

V mesecu februarju je predvidenih za kino Vič najmanj šest filmskih premier. Najprej bo na vrsti ameriški barvni western PRAVI MOŽ Z ZAHODA v režiji Rode Gilberta in igralci Seanom Flynnom, Fernandom Sanchom in Deborah Heston. Gre za dinamičen western, ki govori o usodi zlatega rudnika Benson, o mehiškem banditu Rodrigu Rodriguezu in ki je poln nenavadnih, a zanimivih obratov.

Naslednji film na platnu kina Vič bo premiera italijanske barvne kriminalke POKVARJENCI (Vergogna schifosi) v režiji Maura

Gledali ga bomo v februarju: Pravi mož z Zahoda

Severina. Gre za napeto, ironično obarvano kriminalko, ko med orejijo v družbi znenada umre prijatelj Manfred. Truplo skrivajo, a nekaj let po dogodku začnejo dobivati pisma s fotografijo, ki razkriva Manfredovo smrt.

Za radovedne oči (in ušesa najbrž tudi) bo obetavna prva polovica februarja: na viški veliki ekran se bo prismejala skrivnostna, škodljiva, dvomljiva, nemoralna, vznemirljiva in kar je še takega – MASKARADA. Dovoljena verzija, seveda! Pa vsceno še vedno hudo pri vrelišču, predvsem za „močnejši“ del človeštva. Še prej pa (najbrž) tudi nov slovenski film „RDEČE KLASJE“, ki prav tako zavoljo dvoh, treh hudo naturalističnih scen razburja dostojnike. Ljubiteljem kavbojk bo ustrezno z ameriškim westernom BOG OPROŠTI – JAZ NE, tokrat s „pravim“ napadom na vlak, dvoboji, salooni – skratka, film za rekreacijo.

Ljubiteljem kriminalk je namenjen franco-ski barvni film v režiji Dave Younga SANATORIJ ZA ŽENŠKE z Robertom Hosseinom in Mariso Mell v glavnih vlogah. Dejanje se odigrava v nekem „sanatoriju“, namenjenem petičnim ženam, ki pa umirajo v nenavadnih okoliščinah.

Malim in velikim otrokom, predvsem pa še ljubiteljem narave in živali je namenjen film NOMADI S SEVERA. Režija: Don Haidane, igrata pa Jean Coutu in Emele Geneste. Čudovita filmska zgodba o kanadskem traperju in njegovem psu Nikiju, ki se je sprijateljil z malim medvedkom, kasneje pa še z Indijancem.

V pustolovskem filmu starejšega datuma, ki ga pa pri nas še nismo videli, v filmu SINDBAD POMORŠČAK, se srečujemo z vrsto starih filmskih znancev. Douglas Fairbanks, Maureen O'Hara, Walter Slezan, Anthony Quinn in režiser Richard Wallace.

In še ameriški barvni western POISČI PROSTOR ZA SMRT režiserja Anthonyja Ascotta z igralcema Jeffreyem Hunterjem in Pascale Petit. Vmes pa najbrž še kak pomembnejši film iz kina Šiška, da ga vsaj za kak dan predstavimo viškim ljubiteljem filma.

Temu prineseta zima in sneg nevšečnosti in težave, onemu radost in veselje. Slednje zlasti mladini. Foto: France Modic

Kako je z garažami na Viču? Za novo viško šolo

Slika garažne hiše je vsekakor lepa, še lepši je naslov, toda kaj pomaga, ko pa je edina na Viču; interesevov za prostor pod streho za svojega jeklenega konjčka pa več kot preveč.

Ne vem, kdo je temu kriv? Ali graditelji sodobnih stanovanjskih blokov oziroma soseske ali občina, ko je potrjevala zazidalni načrt soseske. Nočem s tem stavkom iskati krivca, katerega bi lahko iskali po jugoslovanskem sistemu v nedogled, temveč si želim čimprejšnjo gradnjo nujno potrebne objekta, kot so garaže oziroma garažna hiša.

Znano je že nekaj let nazaj, da avto ni več luksuz, temveč potreba, zato jih je vsak dan več okoli sodobnih blokov in stolpnice, vendar brez potrebne ali urejene parkirne prostora.

Zanima me, kje in kdaj bo postavljena garažna hiša za stanovanjske bloke v prostoru med Jadransko ulico in viško cerkvijo ter Jamovo in Tržaško cesto.

Na tem prostoru je 13 blokov, 8 stolpcev in 1 stolpnica (3 stolpnice na Gorkičevem nišnem upoštevati) in okoli teh parkirna oziroma garažna pod milim nebom ca. 350 do 400 avtomobilov.

Res porazna slika, da okoli modernih blokov počivajo noč in dan jekleni konjčki in čakajo, kdaj bodo dobili svoj željeni prostor pod streho (ali amatersko in neokusno brez gradbenega dovoljenja ali modernega garažna hiša).

Ce pogledamo nazaj, vidimo, da ti bloki stoji že skoro 2 do 5 let, toda garaž še ni niti ni nobenih vidnih znakov začetka gradbenih del za njih gradnjo.

Za sedanjo situacijo oziroma številno lastnikov avtomobilov bi bili potrebni vsaj dve garažni hiši tipa „Duplex“ ali „Triplex“. Gradbena podjetja bi bila vsekakor pripravljena za gradnjo; vem pa, da je najprej treba določiti prostor, kjer naj

bi stal omenjeni objekt. Stroški gradnje garažne hiše ne bremenijo popolnoma nič občine, zato ne vem, zakaj tako zanemarjanje nujno potrebnega objekta.

Eno gradbišče bivšega „Tehnograda“ za garažno hišo tipa „Duplex“ je bilo le zakoličeno (pri novem mostu na Jamovi ulici in tovarni vijakov), potem je prišel konec „Tehnograda“ in kmalu je izginilo tudi zakoličenje. Od takrat je minilo že leto in pol, toda ni in ni pravega dežja, ki bi pogoltnil garažo.

O prednjem problemu sodobnih garaž bi se dalo pisati in govoriti v nedogled, morda je bilo tudi o tem že mnogo napisanega in prediskutiranega, toda vidnega rezultata ni nikjer.

Jasno je vsem, da občina ne daje v tem okoliščini gradbenih dovoljenj za individualno gradnjo garaž zaradi načrtne ureditve soseske, kar je tudi pravilno, saj bi individualna gradnja pokvarila ves videz sodobne stanovanjske soseske. Čas bi že bil, da vidimo spomladi 1971 gradbena dela pri gradnji garažne (ali garažnih) hiše na tem območju.

PAVLE SLANIČ,
Jamova 56

Oddelek za komunalne in gradbene zadeve skupščine občine Ljubljana-Vič-Rudnik na dopis tovariša Pavleta Slaniča takole odgovarja:

Bistveno vprašanje gov. Slaniča je: „Kje in kdaj bo postavljena garažna hiša v prostoru med Jadransko ulico in viško cerkvijo ter Jamovo in Tržaško cesto?“

KJE?
Za stanovanjski predel od Jadranske do Merčnikove ulice v širini med Tržaško in Jamovo ulico sta po obstoječem zazidalnem načrtu določeni dve lokaciji za gradnjo garažnih hiš. Ena lokacija je na vogalu Vrhovnikove in Jamove ulice (za obstoječo „Žičnico“), kjer je predvideno

osem garažnih hiš tipa Triplex s skupaj 420 garažnimi prostori. Druga lokacija – 7 garažnih hiš tipa Duplex z 212 garažnimi elementi pa je predvidena med Jamovo ulico in Gradaščico (v neposredni bližini železniških stanovanjskih blokov za viško cerkvijo). Skupaj je na tem območju tako predvideno 632 garažnih enot.

Tov. Slanič vprašuje tudi po krivcu, zaradi katerega doslej na tem območju še ni tako potrebnih garaž. Vprašuje, ali je to graditelj stanovanjskih blokov ali občina, ki je potrjevala ustrezni zazidalni načrt. Zazidalni načrt točno določa lokacije ne samo stanovanjskih, marveč tudi vseh spremljajočih objektov, med temi tudi garaž, parkirišče itd.

Tako razčlenjen zazidalni načrt je sprejela občina Vič-Rudnik po običajnem postopku tudi v tem primeru. Vprašanje krivde graditelja pa

grad“, ki je to območje deloma pozidalo s stanovanjskimi objekti in je uvedlo tudi lokacijski postopek za gradnjo garažnih hiš za „Žičnico“.

V ta namen si je podjetje pridobilo že tudi potrebno zemljišče.

Po likvidaciji „Tehnograda“ je izgradnjo prevzelo gradbeno podjetje „Grosuplje“, ki je v lanskem letu uvedlo postopek za dodelitev istega zemljišča. Pravica uporabe tega zemljišča je bila še v istem letu prenesena od „Tehnograda“ na „Grosuplje“. Toda „Tehnograd“ v stečaju se je zoper to odločbo pritožil, češ da je zemljišče del njegove stečajne mase. Pritožbo rešuje republiški sekretariat za pravosodje in občo upravo. Dokler pritožba ni razsojena, ni možna izdaja lokacijskega dovoljenja. Medtem pa na gornje vprašanje tudi ni mogoče točnejši odgovor. Sama gradnja tega objekta v tej velikosti bi trajala približno pol leta, prišteti pa je treba seveda še ves

Garažna hiša na Viču: lepa, toda edina!

se v tem primeru neposredno veže z naslednjim vprašanjem:

KDAJ?
Obraščano območje je imelo v izgradnji gradbeno podjetje „Tehnograd“.

čas, da bodo pridobile vse odločbe svoje polnomočje.

Oddelek za komunalne in gradbene zadeve
SO Ljubljana-Vič-Rudnik

NOVOLETNO PRAZNOVANJE DPM KRIM-RUDNIK

Društvo prijateljev mladine Krim-Rudnik je ponovno zaživelo po običnem zboru, ki je bil 12. 2. 1970. Pridobilo je 140 članov, ustanovilo upravni odbor in komisije in pričelo za dejavnostjo. Med letom so se UO in komisije sestajali in reševali razna tekoča vprašanja. Ena od večjih akcij društva je bila priprava na poletniško letovanje otrok v Pacugu. Tedaj je društvo s pomočjo patronažne službe in socialnih služb po šolah oziroma prosvetnim kadrom po šolah ugotovilo stanje socialno šibkih otrok in najpotrebnejšim omogočilo brezplačno letovanje v poletniškem domu v Pacugu. Društvo je iz svojih sredstev nakazalo štirim socialno šibkim otrokom za brezplačno letovanje v Pacugu.

Zelja DPM je bila, da bi otrokom na področju Krajevne skupnosti Krim-Rudnik pripravilo „Novoletno praznovanje“. Razmišljali smo tudi o obdarovanju najpotrebnejših

OSKRBLJENI SPOMENIK

Pred časom sem zapisal, da leži spomenik prvim barjanskim naselencem razbit pod cesto. Zdaj pa res spet stoji, toda ... Kaj se res ne da nobenega začete dela izpeljati do konca? — Prof. Meze

SMUČIŠČA V RAKITNI IN NJENI OKOLICI

Rakitna je priljubljena domača vasica, v zimskem času med belimi hribi, poleti med cvetovi. Od Ljubljane je oddaljena približno 25 kilometrov. Cesta do Kamnika je asfaltirana, naprej pa je posut in dobro pluzen makadam. Avtobusne zveze so ob nedeljah in delavnikih zelo dobre. Smučišče je od centra Rakitne oddaljeno en kilometer. To razdaljo morajo smučarji, ki so prispeli z avtobusom, prepešati, pravdo smučarji pa se lahko pripeljejo prav do smučišča. Na smučišče obratuje vlečnica, ki pelje do prve postaje in naprej do samega vrha. Obratuje ob nedeljah in delavnikih. Smučišče je primerno za začetnike in tudi za bolj izkušene smučarje. Tudi sankarji

predšolskih otrok. Na seji UO in predsednikov komisij smo sklenili, da se obrnemo za pomoč na delovne in družbene organizacije na področju KS. Tako smo poslali na 12 naslovov dopis s prošnjo za denarno pomoč. Obenem smo s patronažno službo pregledali, koliko socialno ogroženih otrok je na našem področju in se dogovorili, kako naj bi te otroke za „dedka Mraza“ razveselili. Ugotovili smo, da bi morali obdarovati 29 malčkov. Prošnje, ki smo jih poslali za pomoč izvedbe „Novoletnega praznovanja“ niso ostale brez odziva. Ob tej priliki se iskreno zahvaljujemo za pomoč in razumevanje delovnim organizacijam: „Ljubljana“ iz Galjevice, „Silvaprojekt“ z Dolenjske ceste, „Utensilij“, ki je priskočila na pomoč materialno, nadalje Krajevni skupnosti Krim-Rudnik, SZDL Krim-Rudnik in Občinskemu odboru RK Vič-Rudnik ter Zvezi prijateljev mladine Vič-Rudnik.

S pomočjo sredstev, ki smo jih dobili smo s praktičnimi darili obdarovali 29 socialno šibkih otrok. Darila so jim bila raznešena po domovih. Za ostale otroke pa smo pripravili lutkovno prireditev „TOBIJA“, katero je podalo lutkovno gledališče Jože Pengov.

Prireditev je bila 24. decembra v dvorani Krajevne skupnosti Pot k ribniku 4. Otroci so polnoštevilno zasedli dvorano. In ko je mednje prišel še dedek Mraz in jih obdaroval z bonboni, je bilo veselje nepopisno.

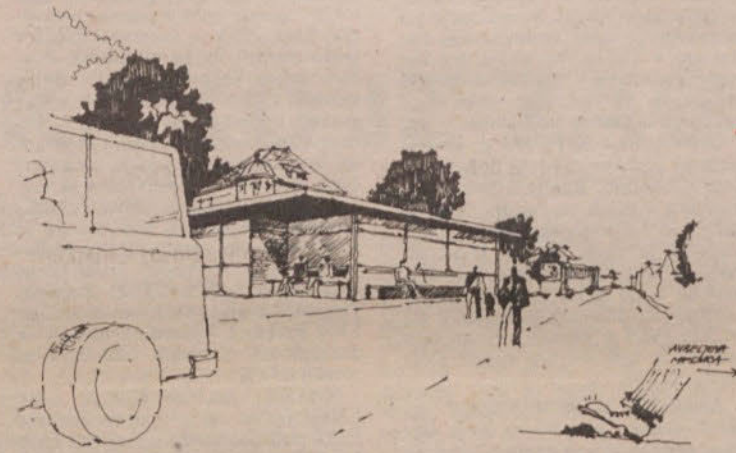
Z otroki smo se veselili tudi mi, ki smo prireditve pripravljali. DPM razmišlja še o novih akcijah, ki bodo zahtevale od vodstva nenehno aktivnost in konkretno delovanje.

JAKICA TRČEK,
DPM Krim-Rudnik

ŽELJE OBČANOV KOLEZIJE

Od vseh strani smo že čitali poročila, zdaj pa se oglašamo še s Kolezije, da povemo, kaj nas tišči.

V centru Kolezije so odprle Ljubljanske mlekarne zelo potrebno trgovino in to v zgradbi Festivala, ki ima še več najemnikov, v glavnem skladiščih. V teh skladiščih ostaja ogromno embalaže, katero podjetje „Tobak“ sežiga pred zgradbo doma mala vsak dan in s tem onesnažuje naš težak oarjanski zrak. To embalažo bi rado prevzelo podjetje Papirservis in bi s tem dosegli dvojno ko-

Predlog za končno postajo v Trnovem. Bomo skipo lahko kmalu zamenjali s fotografijo?

PREDLOG MLADEGA ARHITEKTA — KONČNA POSTAJA V TRNOVEM

Vsi Ljubljanci, posebno pa Trnovčani, smo se zelo razveselili, ko je začela delati nova avtobusna mestna proga — TRNOVO-VODMAT (št. 9). Sedaj ni več problema, kako priti v službo, v šolo, saj nas ta avtobus pripelje tudi skozi Center, kjer vsak lahko dobi zvezo z ostalimi mestnimi programi.

Končna postaja v Trnovem je pri Opekarskem mostu. Včasih pa ima avtobus zamudo, treba ga je dalj časa čakati, kar pa ni prijetno predvsem tedaj, kadar dežuje. Ljudje se stiskajo pod streho Avbjeve mesnice ali pa na nasprotni strani ceste, kjer je majhna prodajalna tobaka (zaprtja) in še manj prostora. Ali se je že kdo vprašal, če ne bi bilo dobro, ko bi dobili čakalnico ali kakšno podobno zatočišče? Prav za to že obstajajo načrti, ki jih je s po-

močjo docenta Moškona izdelal absolvent arhitekture Jovan Pešič:

Na mestu, kjer stoji sedaj tobačna prodajalna, bi lahko zrastle prijetne bistro, kjer bi našli zatočišče ne le tisti, ki čakajo na avtobus, ampak tudi sprehajalci ob Ljubljani, ki jih je vedno več. Bistro-čakalnica bi vsebovala večji prostor, kjer bi bila točilna miza. Okna bi bila velika, steklena, ob njih pa mize. Oddod bi se videlo na Opekarsko cesto, če že prihaja avtobus. Poleg tega bi bila v bistroju tudi prodajna tobaka in časopisov, saj teh ni daleč naokrog. Pripravljeni pa bi bili tudi sendviči, kava ter drugi prigrizki, kar bi ustrezalo predvsem tistim ljudem, ki si zjutraj nimajo časa pripraviti zajtrka.

V prostoru bi bil WC in telefonska celica, saj te ni daleč naokrog in bi bila zares potrebna tudi v tem delu mesta. Najbližja je namreč šele pri Trnovski cerkvi. Ob bistroju bi bil majhen prostor z mizami, kjer bi si odpočili ob lepem vremenu predvsem sprehajalci in izletniki ob Ljubljani.

Sedaj pa še vprašanje, kdo se bo odločil za gradnjo te zares potrebne bistro-čakalnice? Zato pozivamo podjetja in privatnike, ki bi jih stvar utegnila zanimati, naj se oglašijo in odkupijo parcelo, da bi bistro-čakalnica bila čimprej zgrajena!

Dragi bralci „Naše komunne“, tudi v vas prosimo, da nam pišete, kaj mislite o tem načrtu. Upamo, da ste spoznali, kakšna potrebna in koristna stvar bi bila to ne le za Trnovčane, temveč tudi za ostale prebivalce Ljubljane.

ČOKO

PRIJETNA SILVESTROVA NOČ V AVTOBUSNI GARAŽI

Dramska skupina fantov in deklet iz Roba in okolških vasi je pripravila za Silvestrov večer v Robu dobro uro humorja, da se je vsakdo res nasmejal od vsega srca. Spored je popeljal še zgovornik dedek Mraz, ki je tudi obdaril najbolj prizadevne vaščane tega kraja. Vmes pa je večkrat na svojo harmoniko poskočeno in ubrano zaigral Tonček Centa, tako da so marsikoga že med programom zasrbele pete. Po končanem sporedu je vse zaživelo, staro in mlado, v prijeten silvestrski večer,

NOVA ŠOLA: OB VIŠKI CESTI ALI V ROŽNI DOLINI

POJASNILO NA ČLANEK „NI LOKACIJE ZA ŠOLO V ROŽNI DOLINI“

V VII/1 šte. NAŠE KOMUNE je član roditeljskega sveta osnovne šole Vič tov. Dušan Komar razpravljal o tem, kje naj bi stala nova šola za viško področje. Ker je bil tovaršni ne- točno informiran, kar je verjetno pomanjkljivost našega poročila, bi navedla nekaj dejstev, ki so narekova- vala, da so se tudi zaposleni na osnovni šoli Vič skupaj s pripravljaj- nim odborom odločili (kljub temu, da smo bili prvotno navdušeni za lo- kacijo v Rožni dolini) za lokacijo nove šole ob Viški cesti.

Dne 10. 9. 1970 so se v viški šoli sestali predstavniki vseh treh KS (Rožna dolina, Malči Belič, Vič — v enakem številu za vsako KS) in raz- pravljali o lokaciji za novo šolo. Po predhodnem ogledu obeh lokacij in po dolgi in temeljiti razpravi so vsi prisotni ugotovili, da ima lokacija ob Viški cesti številne prednosti in sicer:

1. gradnja šole ob Viški cesti je predvidena v urbanističnem načrtu Soseske (S-6), medtem ko šola ob robu Rožne doline pri postaji TV-15 ni predvidena. Lokacijsko dovo- ljenje za gradnjo ob Viški cesti bo torej možno dobiti takoj, ker je urbanistično predvidena, dobiti lo- kacijo dovoljenje v Rožni dolini pa bi nedvomno pomenilo daljši proces.

2. lokacija ob Viški cesti je v glavnem „čista“ brez stanovanjskih

Pred zaključkom redakcije te številke smo dobili še prispevek pripravljaj- nega odbora za gradnjo nove šole na Viču. Zaradi istovrstnosti problema ga uvrščamo h gornjemu članku.

PREDLOG

Pripravljajni odbor za gradnjo nove šole Vič je na četrti seji dne 11. 12. 1970 obravnaval problema- tiko v zvezi z gradnjo nove šole na Viču. Med drugim smo bili sezna- njeni tudi s finančnim položajem občine Vič oziroma možnostmi za gradnjo nove šole. Člani pripravljaj- nega odbora so z razumevanjem vze- li na znanje, da so finančne možno- sti občine glede na potrebe, relativ- no slabe. To bi pa pomenilo, da so vsa prizadevanja pripravljajnega od- bora zaman, ker v naslednjih dveh ali celo treh letih ne bi bilo mogoče pričeti z gradnjo nove šole. S takim zaključkom pa pripravljajni odbor ne more soglašati. Potrebe po grad- nji nove šole na Viču so z vsakim dnem bolj pereče, zato bi morali čimprej pričeti z gradnjo druge osnovne šole na Viču. Program za novo šolo, ki ga je pripravljajni od- bor predložil občini, utemeljuje to nujnost.

KER JE ODŠEL, JE VSE ZAMRLO

V Gerbičevi ulici št. 23 je deloval mladinski klub, ki je pred kakim le- tom zamrl, ker je ON odšel v tujino. Tedaj so mladinci prirejali lutkovne predstave. S poedinimi deli so tudi gostovali v drugih dvoranah, razen v klubskih prostorih. Po Njegovem odhodu je ta dejavnost zamrla. Bliž- nja pivnica je preostanek mnogo bolj privabljiva. Kot posledica temu je bila HUDA KRI „dveh nasprotu- jočih si čet“, ki je našla svoj konec v intervenciji organov javne varnosti ter v bolnišnici.

Sedaj se je tudi ON vrnil. V tem mladinskem klubu zopet urejajo za- nemarjene prostore in peč, da bodo prostori narej čimprej. Ze v bližnjih hladnih dneh, kot upajo, se bodo mladinci zopet lahko sestali in na- daljevali že prej začeto delo z lu- kovnimi predstavami. Seveda so za preganjanje dolgega časa mladini na razpolago nekatere igre, pri katerih ni potrebno mnogo hrupa. Ker so pa mladi, bodo radi prisluhnili tudi glasbi in zaplesali. Skratka, življenje

DEDEK MRAZ TUDI NA BRDU

Krajevna skupnost, krajevni od- bor SZDL in Rdeči križ na Brdu pri Viču so pripravili našim najmlajšim občanom — predšolskim otrokom v torek, 29. decembra popoldne pri- jetno presenečenje. Učenci osnovne šole Vrhovci pod strokovnim vod-

in drugih objektov, na lokaciji območju v Rožni dolini pa sta industrijski in stanovanjski objek- ti, komunalne naprave so ob Viški cesti urejene, tega ni ob ljišču v Rožni dolini:

4. velikost parcele ob Viški cesti, parcela v R. d. je ma svet je močvirnat;

5. demografski podatki kaže da v R. d. ni predvidenega več porasta prebivalstva, medtem ko ta porast na viškem področju ni viden. Nova šola bi tako stala na dišču novega naselja. Učenci iz njega dela R. d. bi v novo šolo imeli bistveno daljše poti kot dan- danjo staro šolo. Učenci iz njega dela R. d. pa bi lahko ob- vali OS Majde Vrhovnik.

Spriču nespornih prednosti cije ob Viški cesti so menili pri- zastopniki KS, da ni potrebno, da zaradi tega vprašanja ponovno cevali zbere občanov, temveč bi pripravljajni odbor takoj zahteval Skupščino občine Vič, da bi ti in- vestitor nove šole zaprosila za lo- kacijo dovoljenje. Potrebe po no- vi šoli so velike že danes, v prihod- morda že z novim letom, pa bi postale težko rešljive ali neresol- zato ne sme biti ničesar na tej ka- kar bi oviralo čim hitrejšo grad- nove šole na Viču.

Uverjeni smo, da bomo v tel- njah, tako kot vedno doslej, in- starsih učencev in v viških ob- veliko podporo.

Za pripravljajni odbor in osnovno šolo
SLAVICA KUŠE

Dejansko stanje na pod- osnovnega šolstva in otroškega stva v občini Vič (mestni del) sili k razmišljanju, da se moramo čani sami organizirati in pomagati rešitvi problemov. Zato predlag- da skupščina občine in vse polit- organizacije v občini razmisli- tem, da ponovno aktualizirajo predlog o referendumu za sam- spevek. Zavedamo se, da to ni bolj idealna rešitev v občini, še, če je osamljena v okviru mo- Prepričani pa smo, da nam ne sta- ti „prekrižanih rok“ in čakati štev, za katero ne vidimo nob- realnih možnosti.

Prosimo vse prizadete organ- organizacije, da same razmisli- našim predlogu, v koordinaciji s odborom pa pripravijo načrt ak- akcije!

Predsednik pripravljajnega odbora za gradnjo nove šole
GEZA ČOLAR

bo predvidoma v najkrajšem „normalizirano“, ker je zopet ON.

Vendar pa se vsiljuje vpra- MAR NI ON ZNAL SVOTO- DELA PRENESTI NA DRUGO ALI PA JE ŠE KAJ ...

V premislek bi vsekakor vredno, da bi mladini pripravljaj- stoini organi terenske službe področja še kako interesno- nost. Temu bi zlahka svetlovali radio-amaterstvo, modelar- kino-foto sekcije ali dramski klubi in še kaj. V nekaterih dejavnost- mozne podpore tudi v okviru ske tehnike (Mestni odbor Lju- tehnike, Ljubljana, Komenda 7/II, soba 69). V medsebojnih zavi z mladimi na eni strani in drugi strani z navedenimi LT, bo zaživejo tudi kako dru- nimanje mladine na terenu K- ZIJA.

BOŠTJAN NOVAK